وآنان که در راه ما با جان ومال جهاد کردند محققاً آنان رابه راه خویش هدایت
می کنیم و همیشه خدا یار نیکو کاران است
قرآن کریم

مجاهد

ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان

دور ششم سال اول شماره نهم دوشنبه ١٦ جدی ١٣٨١ – ٥ ذوالقعده الحرام ١٤٢٣ – 2003 January 6

سرمقاله

جهاد نه باعث عار که باعث افتخار است

ص۲

دسیاسي ثبات به ټینګښت کي دبیارغاوني نقش

۲مخ

استاد برهان الدین ربانی درنخستین سالروز انتقال قدرت:

همه خواهران وبرادران ما در ساختن افغانستان واحد وقدرتمنددست به دست هم بدهند

- روشن فکری به قیافه ظاهری نیست، چه بسا آنانی که با لباس های عتیقه فکر بلند دارندوچه شیک پوشانی که فکر کهنه دارند
- کشورهایی که به فکر تأمین منافع خویش در افغانستان هستند نباید منافع ملی مارا فراموش بکنند و نباید از مردم افغانستان سربازگیری کنند زیرا افغان ها دوستان خوب ومزدوران بد ند ص۳

روز شنبه ۱۴ جدی اولین گروه حجاج افغانستان عازم بیت الله الحرام گردیدند. امسال قرار است ۲۶ هزار تن حاجی از افغانستان توسط طیاره های شرکت هوایی آریانا جهت ادای فریضه حج عازم عربستان سعودی شوند.

استاد برهان الدین رباني:

هیواد پلورونکي زمونږ دخلکو درد نه شي دوا کولاي

په تیره اونې کې دجهاد او مقاومت مشر او د افغانستان پخواني جمهور رئیس محترم استاد برهان الدین رباني دجمعیت اسلامي افغانستان په مرکزي دفتر کې د هیواد د ګڼو پرګنو له استازو سره دلیدنو کتنو په ترڅ کې ددوشنبې په مابنام د جدي په نهمه د هیواد په شمال او شمال شرق کې د جمعیت اسلامي له چاروا کو سره د پنجشنبې په ورځ د جدي دمیاشتې په یوولسمه نیټه د کابل پوهنتون له استادانو، پوهانو او ډاکټرانو سره او د یکشنبې په مابنام د جدي دمیاشتې په پنځلسمه نیټه د هیواد په لویدیځو او مرکزي ولایاتو کې د جمعیت اسلامي افغانستان له مسوولینو سره وکتل. چې د هیواد د روانو حالاتو د افغانانو او په خاصه توګه د مجاهدینو په وړاندې د رامنځ ته شوي نوي بدلونونو په اړه مهمې څرګندونې کړیدي، چې موږ یې په لنډیز ګرانو لوستونکو ته وړاندې کوو:

څرنګه چې په هیواد کې نوي وضعه رامنځ ته شوي او د ژوند نوي بهیر پیل شوي، هغه مجاهدین چې د هیواد دآزادي په ګټلو کې یې ونډه اخیستې ده د هیواد د بیارغاوني په بهیر کې چې له ستونزو ډکه لاره ده د هغوي د بریالیتوب هیله لرم. رامنځ ته شوي بهیر کې چې د نړۍ ډیر ملکونه افغانستان ته د مرستې په خاطر راتلول شویدي خپلې ستراتیژیکي ګټې هم لري. او س په کار داده چې ددغو شرایطو نه موږ وکولاي شو دخپلې خاوري او ملي منافعو په لاره کې ګټه پورته کړو

داد پرستو لرې، داوړدي مودې لپاره نه پاتې کیږي دابه ډیر ژر پاي ته ورسیږي دازموږ هوښیاري پوري اړه لري چې موږ څومره ددغو امکاناتو څخه کار اخستلای شو.

وروښو د هرات دوضعي په اړه مو تازه خبرونه واوریدل نن سبا چې کوم پروپاګنډي داسماعیل خان او د هرات دوضعي په رابطه راولاړیږي ټولې بې اساسې خبرې دي، امیر صاحب اسماعیل خان پرون ددې خاوري د آزادي د ګټلو د لارې یومجاهد وو او نن دسولې او پرمختګ د لارې یوه مخکښه څیره ده.

باید خپل قوم ته پر خان د اعتماد او صبر سبق ورکړو دا خکه چې ولسونه په ایمان او اعتماد پاتې کیداي شي او هغه خلک چې پر خان اعتماد ونه لري هرو مرو له منځه ځي.

باید پر خپل جهاد او جهادي ویاړونو فخر وکړو، له جهاد نه ونه شرمیږو او هیڅوك پر دغو ویاړونو زموږ سره مخالفت نه کوي. موږ ددنیا د ښیګڼو سره مخالفت نه لرو، د نړیوالو هره هغه ښه خبره چې زموږ د ملي او تاریخي ګټو او اعتقاداتو په خلاف نه وي ورسره اختلاف نه لرو اودهغه منلو ته تیار یو.

وروښو هماغسې چې دیموکراسي څه ثابته او مسلمه خبره نه ده او دهري ټولني له ۷مخ

دیگر مطالب صفحات داخل

دپاکستان دولس مشر او دپوځ ویندوي:

امریکایي ځواکونه حق نه لري دپاکستان خاوري ته راواوړي

په افغانستان کې د امریکې دپوځ ویندوي ویلې چې امریکایي ځواکونه حق لري چې هر وخت لازمه وګڼي ددښمن دنیولو له پاره دپاکستان دخمکنې او هوایي حریم خلاف ورزي وکړي؛ خو په اسلام آباد کې دجمهور رئیس مشرف او دپوځ ویندوي جنرال راشد قریشي په پاکستان کې دطالبانو او القاعدي دکسانو شتون رد کړ او زیاته یې کړه: امریکایي ځواکونه اجازه نه لري دطرحه ګرو دنیولو له پاره دپاکستان خاوره استعمال کړي. دپاکستان د اطلاعاتو وزیر شیخ رشید احمد هم ټینګار وکړ چې هیواد یې دطرحه ګرو دنیولو له پاره لازم توان لري او بهرنې ځواکونو ته کومه اړتیا نهویني.

دپاکستان دکورنیو چارو وزیر فیصل صالح حیات هم اعلان وکړ چې بهرنیو ځواکونو ته داسې کومه اجازه نه ده ورکړ شوي چې هغوي له افغانستان نه دتښتیدلو کسانو د تعقیب له پاره دپاکستان خاوري ته راواوړي او دغه کسان ونیسي.

له بلې خوا دپاکستان مطبوعات وایې چې دامریکایي او پاکستاني ځواکونو تر منځ دجنوبي وزیرستان د انګورو اډې په سیمه کې سختې ډزې شوي او حالات خراب دي.

طالبان سلاح کیمیاوی درا ختیار دارند

روزنامه دنیوز(THE NEWS)چاپ اسلام آباد پاکستان درشماره ۴/۱/ ۲۰۰۳ خود نوشت.

طالبان در مبارزه بر ضد نیروهای امریکایی و در پاسخ به هشدار های ایالات متحده امریکا ادعا کرده اند، آنها به کمک بعضی دولت های دوست توانسته اند سلاح وتجهیزات کیمیاوی به دست بیاورند. درباره موضوع فوق کار دار سفارت افغانستان در امارات متحده عربی در زمان طالبان نصیر احمد روهی، ضمن یک کنفرانس مطبوعاتی در پیشاور گفته است: طالبان از طریق همکاری برخی کشور ها–که ازآن ها نام نبرد– توانسته ص۸

از رشوت افغانی تا یغمای دلاری

ص۲

مجاهد
ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان
مؤسس: استاد برهان الدین ربانی
سال تأسیس: ۱۳۵۷ خورشید
ناشر : دفتر فرهنگی
زیر نظر هیأت تحریر
آدرس : کابل- چار راهی زنبق
صندوق پستی : ۲۲۶
شماره های تلفن:
همراه: ۰۷۰۲۸۵۱۳۹ / دجیتال: ۲۱۰۲۲۲۹

سرمقاله

جهاد نه باعث عار که باعث افتخار است

در پـی تحولاتـی بنیادیـن کـه در یـک سـال پیش بـا فروپاشـی نظـام سـیاه طالـبان در کشـور مـا بـه میان آمد ودر آن مجـاهدان نقشـی بـارز بـازی کـردند، در اثـر فعـل و انفعال نـیروهای درونـی و بیرونـی متأسـفانه وضـعیتی ایجـاد شـده اسـت کـه بسـیاری از حقـایق وارونـه جلـوه می کند وافتخارات از دید برخی ها عار تلقی می گردد.

جهـاد نـه تـنها باعـث عـار نیسـت کـه باعـث افـتخار وسـربلندی اسـت. امـروز اگـر تحولـی در کشـور مـا بـه مـیان آمـده اسـت ایـن در فرایـند قربانـی هـا وجانبازی های فرزندان راسـتین ایـن کشـور بـوده اسـت کـه در بیشـتر از دو دهـه پیوسـته در راه آزادی مـردم و اسـتقلال کشـور مـبارزه کـردند و افتخار دفع و تجاوز را به دست آوردند.

بیشـترینهٔ آنانـی کـه خـود در ایـن کـار زار فخـر آفریـن سـهمی نداشـتند ودر روزهـای دشـوار و استخوانسـوز آن بـه گوشـهٔ عافیـت خـزیده بودنـد مـی خواهـند عارغیابـت از ایـن معـرکه را بابـی بهـا جلـوه دادن آن پـنهان کـنند ولـی در درون جانشان از این عظمت نمی توانند انکار ورزند.

برخـی از ایـن خـود باخـتگان بـی مایـه پافراترمی گذارند و نـه تـنها بـر مجـاهدان مـی تازند که بر مفاهیم وارزشهای دین مانـندجهاد و شـهادت و ... انگشـت انـتقاد مـی نهـند،و گاهـی بـه ایـن بهانـه بـه تعبـیر خودشان خواهان پاکسازی کتاب های درسی معارف از آنها می شوند.

بـی تـردید چنیـن اظهاراتـی بـه کمـال ناآگاهـی یـا عـناد روشـن صـاحبان آنهـا دلالـت دارد ؛ چـون جهـاد در مکتـب اسـلام بـه عـنوان یـک نـیاز جامعـهٔ انسـانی مطرح است و آن ابعـاد گونـه گونـی دارد و آن را نمـی تـوان تـنها جـنگ (قـتال) خوانـد بلکـه جـنگ مسـلحانه (قـتال) یکی از پهلوهای آن است کـه بـه عـنوان آخریـن وسـیله جهـت دفـاع از حق و حقیقت و رفـع سـتم ودفـاع از سـتمدیدگان ،ارزشـهای جاودانـهٔ انسانی تشریع شده است.

جهـاد مفهومـی فراگـیر دارد کـه مـی توانـد سراسـر زندگی انسـانی را احاطـه کـند. جهـاد مـی توانـد درجـنگ دفـاع از سـتمدیدگان تـبلور یـابد و مـی توانـد در ساختن راهی ودر آباد کـردن مـزرعه یـی ودرکسـب لقمـه نانـی برای خانواده یی ودر تـلاش بـرای اندوختـن دانشـی و در کشـف قوانیـن حـاکم برپیوند پدیده های هستی و ... جلوه کند.

لـذا شایسـته نیسـت کـه مابـه زدایـش ارزشـهای اسلامی در جامعـه مـا و نـابودی معـالم جهـاد در فرهـنگ مـان اقـدام ورزیـم بلکـه بـه مصـلحت جامعـه وکشـورمان این است که به بسـط مفهـوم جهـاد وشـرح درسـت آن بـپردازیم و پهلوهـای انسـانی آن را بازشـگافیم و بـرای جهانـیان ثابـت کنـیم کـه اسـلام راسـتین و جهـاد در براب‍ـر خشـونت و افراطـی گـری قـرار دارد و هرگـز بـا آنهـا سـر آشتی ندارد و در حقیقت جهاد بـه عـنوان ابـزاری مؤثـر در براب‍ـر خشـونت و تشـدد گرایـی تشریع شده است.

ایـنها مسـایلی اسـت کـه آیـات قـرآن کـریم و احادیث پیامـبر صـلی الله علـیه وسـلم حیـن پرداختـن بـه موضـوع جهـاد از آنهـا پـرده برداشـته وفلسـفه وجـودی آن را از مـیان برداشـتن فتـنه ودفـاع از مسـتمندان و پاسـداری از آزادی دینـی وکرامـت انسـانی و . . . خوانـده اسـت. مسـائلی کـه جهـان بـه عـنوان دسـتاوردهای ارزشـمند تمـدن معاصـر بدانهامـی بـالد و همـه جـنگ وسـاز وبرگ و آرایـش نظامـی وتولـید سـلاحهای رزمـی خـود را در پاسداری از آنها توجیه می کند.

دسیاسي ثبات په ټینګښت کې دبیا رغاونې نقش

ف. م. فایض

تجربې ښودلې ده چې یوه هیواد تـه سـوله او ثـبات پـه تشـو خـبرو او شعارونو نـه شي راتـلاي، بلکې عمل غـواړي. دا سـهي ده چې اولس بـه تریوه وخـته پـوري شـعارونو تـه هـم ارزښت ورکـوي؛ خـو دشـعارونو، خبرو او ملت تـه د وعدو ورکولو هم یوه اندازه او یو وخـت وي، چـې خـبره لـه یـوه ټاکلـي وخـت نـه واوړي، بـیا نـو شـعارونه او وعـدي خلکـو تـه هسـي بابـیزه خـبري ښکاره شي.

زمـوږ هـیواد چـې د روسـي تجـاوز او ترهغـي را وروسـته پـه لـس کلـنو تنظیمـي جـنګونو او بـیا دطالـبانو لـه خوا پـه یـوه بـل بـې ضـرورته جنګ کـې خراب شـو او ډیـر خراب شـو؛ نـو دا اوس چـې تـر ډیـره حـده پـوري دکورنـیو جنګونو احـتمالات کم شـوي دي پـه کـار دي چې دافغانستان بیا رغاونـې تـه پام وشـي، او زمـوږ یـوه شـهید ملګـري دانشیار بـه ویـل چې زه دبیا رغاونې یا بازسـازي لـه اصـطلاح سـره شـدیداً مخـالف یمـه، ځکـه مـوږ پخـوا پـه افغانسـتان کـې لـه ځـو ځتینـو دیوالونـو نـه وراخوا ځـه درلـودل او کـه اوس هغـه دختـو دیوالونـه بـیا جوړوو نـو ځـه درد بـه مـو پـړي دوا شـي. پـه کـار دي چـې مـوږ دنـوي رغاونـې یـا نوسـازي اصـطلاح وکـاروو، یعنـي خـپل هـیواد دوخـت لـه ضرورتونو سره سم جوړ کړو. دهغـه پـه خبره کـې رښتـیا هـم چـې ډیـروزن دي او دافغانسـتان دبـیا رغاونـې پـه بـاب مـې همیشـه دهغـه دغـه لـه مفهومـه ډکـه خـبره مخي مخي تـه کیږي.

رښتـیا خـبره خـو داده چـې کـه ځـه هـم افغانسـتان خوږـو غریـب هـیواد دي، خـو پخوانـیو واکمـنانو هـم لـه عـیش ونـوش نـه ور اخـوا نور ځـه نـه دي کـړي او نـه یـي دهـیواد پـه پـر مختـګ کـې خـپل مسـوولیتونه پیژندلـي او ترسـره کـړي دي، زمـوږ د اولـس هغـو ډیرولومرنـیو اړتـیاوته هـم چاپـام نـه دي کـړي، بـس هـر څـوك راغلـي دي جیـبونه یـې ډك کـړي دي او دخپلـې اولادي اولادي ژوندیـې تضـمین کـړي دي او ملـت تـه یـې هـیڅ داسـي ځـه نـه دي کـړي چـې نـن یـې سـړي دهغـه دیـوه ویـاړ پـه توګه یاد کړاي شي.

پـه هـر حـال افغانسـتان دطالـبانو تـر سـقوط وروسـته لـه هـره پلـوه یـوي نـوي مرحلـې تـه داخـل شـوي دي، دټولـي دنـیا پـام افغانسـتان تـه را اوښتـي دي او پـه زیاتـه انـدازه کومکونـه ورسـره اعـلان شـوي دي او نـور بـه هـم ورسـره وشـي، خـو اوس تـر ټولـو مهمـه خـبره داده چـې بـاید پـردي غـور وشـي چـې لـه دي مرسـتو نـه ځـه ډول ګټه واخستلاي شي.

دافغانسـتان دلـنډ مهالـي او مـنځ مهالـي اداري پـر عمـر کـال واووښـت، نړیوالـي مرسـتي اعـلان شـوي، پـه کـار داوو چـې دولـت تـر اوسـه دبـیا رغاونـي پـه بـرخه کـې ډیـر مهـم ګامونـه اوچـت کـړي واي، دا اوس اوس چـې دکـابل – جـلال آبـاد او کـابل – هـرات پـرسـړکونو کـوم کـار پـیل شـوي او یـا دکـابل – بامـیان دسـړك دجوړولـو کـوم اعـلان شـوي دا یـو نـیك اقـدام دي او دا بـاید ټـول افغانـان پـه یـوه نـیك فـال ونیسـي، هـیله ده چـې د هـیواد ټـو لـه بیا رغاونـه یـوازي پـه همـدي کـې خلاصـه نـه شـي، بلکـه دا بهـیر بـاید دوام وکـړي. وغځـول شـي او خلکـو تـه دکـار زمیـنه مسـاعده کـړاي شـي، زه پـه دي لړکـي یـو شـمیر وړاندیزونه لرم چي دپام وړ یي بولم:

۱- زمـوږ دهـیواد پـه اړه تـر ټولـو سـتره سـتونزه دغـیر دولتـي موسسـاتو ده، دافغانسـتان پـه بـاب نړیوالـي مرسـتي ټولـي همـدي غـیري ضـروري موسسـاتو پـه جیـب کـې واچولـي او دکـار یـې هـیڅ درك معلـوم نـه شـو. د افغانسـتان دولـت بـاید پـه دي بـاب لـه ملګـرو ملـتو سـره جـدي خـبري وکـړي او دغـه موسسـات بـاید د دولـت پـه چوکـاټ کـې راولـي، او لګښـتونه او دمامورینـو معاشـونه یـې بـاید ددولتـي معیـارونو پـر اسـاس وسـنجول شـي او ورکـړاي شـي، بـیا بـه ددي موسسـاتووالاو د وطنـدوستي انـدازه هـم ولګـیږي چـې څـوك هـیواد تـه کـار کـوي او څـوك د ډالـري معاشـونو پـه پـاي تـه رسـیدو سـره مـیدان پـریږدي. کـه چـیري ملګـري ملـتونه لـه افغانسـتان سـره شـوي نړیوالـي مرسـتي د همدغـو غـیر دولتـي موسسـاتو لـه لاري ولګـوي بـاور دي چـې شـوي مرسـتي بـه پـه ډیـر لـږ وخـت کـې خلاصـي شـي او دافغانسـتان یـو نړیدلـي دیـوال بـه هـم جوړنـه شـي، او لـه بلـي خـوا خـو زه دکامل یقیـن تـر حـده شـك لـرم چـې دغـه غـیر دولتـي موسسـات زیاتـره دخپلـو اصـلي وظـایفو تـر څنـګ سیاسـي ماموریـتونه لـري چـې سـړي دا موسسـات ددولـت تـر څنـګ یـو متـبادل غـیر افغانـي دولـت ګڼـلاي شـي او ددي خـبري زیانونـه بـه وروو ورو ملـت تـه څرګـند شـي، د افغانسـتان انتقالـي اسـلامي دولـت مسـوولیت لـري چـې پـه دي بـاب فکـر وکـړي او یـوه معقـو لـه لاره یـې وسـنجوي چـې ماتـه یـې ښـه لاز همغـه ښکـاري چـې پورتـه مـې یـې وړاندیز وکړ.

۲- دافغانسـتان دبـیا رغاونـې بهـیر بـاید داسـي پـیل شـي چـې ورسـره جوخـت خلکـو تـه کـار هـم پیداشـي، ځکـه دخلکـو اساسـي سـتونزه داده چـې "ډوډي" نـه لـري: نـو خلکـو تـه پـه ابرومـنده توګـه د ډوډي د پـیدا کولـو لاري چـاري پـیدا کـول پـه کـار دي، مـا ډیـره کالـه د مخـه دکابل راډیـو لـه لـوري دیـوه ممـثل پـه یـوه فکاهیـه پروګرام کـي دهغـه لـه خولـي اوریدلـي وو چـې خپلـو ملګـرو تـه یـې نکـل کـاوه چـې پـرون دعایشـه درانـي د نجونـو دلیسـي مخـې تـه تیریدم یـو ځـو ډیـري لوکسـي نجونـي لـه لیسـي نـه را ووتـي او زه هـم وریسـي شـوم، اخـر دا نجونـي مـتوجه شـوې چـې زه یـې تعقیبـوم نـو یـوې مـخ را واړاوه او پـه سـتغو سـپورو یـې را تـه پـیل وکـړ چـې تـه خـو راو مـور نـه لـري چـې مـوږ پسـي یـې؟ مـا ورتـه پـه ډیـره سـړه سـینه وویـل چـې خورجانـې غوسـه کـیږي مـه، خـور هـم لـرم او مـور هـم لـرم خـو ښځـه نـه لـرم ځکـه تـا تعقیبـوم؛ نـو زه دا پـه بـاور سـره وایـم چـې د افغانسـتان ملـت یـو مسـلمانه ملـت دي، غـیور او بـا شـهامته ملـت دي دا هـر ځـه لـري، خـو ډوډي نـه لـري دولـت مکلـف دي چـې ورتـه د ډوډي دپـیدا کولـو لاري چـاري پـیدا کـړي او زه فکـر کـوم چـې د بـیا رغاونـې بهیریـې تـر ټولـو غـوره لاره ده چـې پـه یـوه معقـول او موثـر ډول سـره پیل شي.

۳- بـایـد کورنــي او بهرنـــي پانګـه وال دي تـه وهڅـول شـي چـې پـه افغانسـتان کـې پانګـې واچـوي، کارخانې جوړې کړي چې خلك په کار ولویـږي، پـه اوسـني وخـت کـې ښایـي پانګـه وال لـه دي کارنـه یـو ځـه ولـې خالـي کـړي ځکـه هغـوي ډیـر محـتاط خلـك دي چـې ډیـر لـري هـم دخطـر یـو سـور څـراغ وګـوري نـو دلـته بـریك نیسـي، اوس د دولـت کـار دي چـې هغـوي د افغانسـتان پـر امنیتـي حالـت ډاډه کـړي، چـې خـپل کارونـه شـروع کـړي. کلـه چـې پـه افغانسـتان کـې دبـیا رغاونـې بهـیر شـروع کـیږي چـې ځومـره ګرنـدي کـیږي، هغـو مـره ورسـره سیاسـي ثـبات راځـي هغـو مـره خلـك ډاډمـن کـیږي، زه باورلـرم چـې کـه دبـیا رغاونـي داډمـن بهـیر پـیل شـي، خلکوتـه دکـار او ډوډي پـیدا کولـو زمیـنه مسـاعده شـي، ډیـر ټوپکـوال بـه پـه خـپله ټوپـك و غورځـوي؛ ځکـه دا اوس خـو ډیـر ټوپکـوال فقـط د ډوډي دپیدا کولو په خاطر ټوپك ته پناه وړي.

۴- پـه اوسـني وخـت کـې ښایـي د کارخـانود جوړولـو پـه لاړکـي یـو سـتر خـنډ بریښـنا نشـتوالي او کموالـي هـم وي، خـو کـه دولـت توجـه وکـړي پـه افغانسـتان کـې همـدا اوس دنویـو بـندونو او بریښـنا کوټونـو د جوړولـو امکانـات شـته دیلګـي پـه توګـه افغانسـتان دکونـړ لـه سـندنه تقریـباً لـږه ګټـه اخلـي او هسـي بهـیږي، د معلومـاتو لـه مخـې دسـردار محمـد داوود خـان دجمهـوري ریاسـت پـرمهال پـه دي بـرخه کـې تـر ډیـره حـده کـار شـوي. او دسـروي کاریـې تـر ډیـره پـوري تکمـیل شـوي، دولـت کـولاي شـي، همغـه بهـیر تعقیـب کـړي او دکونـړ پـر سـیندنوي بـندونه جوړ کـړي، دغسـي دهـیواد پـه نـورو ولایـاتو کـې هـم ددي امکانـات شـته چـې کـه سـروي یـې وشـي ښایـي دنویـو بندونو او بریښـنا کوټونـو دجوړولـو لـه پـاره یـې زمینه مساعده شي.

۵- زه داوړ اندیـز هـم بـې فـایده نـه بولـم، چـې دولـت ټولـي دولتـي ځمکـي سـروي کـړي، زراعتـي او غـیر زراعتـي یـې سـره جـلا کـړي، هغـه چـې دکرنـي وړتـیا لـري هغـه دي دیـوه معقـول فـارمول لـه مخـې پـر بـې ځمکـو مسـتحقو افغانـانو وویشـي او دغسـي دي د افغانسـتان زراعتـي بهـیر تقویـه کـړي، هـم بـه زراعتـي محصـولات زیـات شـي او هم به دخلکو ستونزي حل شي.

۶- دولـت بـاید کانونـه چـې پـه تیرو سـلو کالوکـي تـري زیاتـره ډیـره بیځایـه ګټـه واخسـتل شـوه، او پیسـي یـې داشخاصـو جیـبونو کـې ولویـدي پـه خپله ولکـه کـې راولـي او ددغـو کـانو فنـي او معقـول اسـتخراج دي پـیل کـړي چي ددولت بودجه پري تقویه شي.

۷- زه پـه پـاي کـې ددي خـبري وړاندیـز هـم بـیځایه نـه بولـم چـې دولـت بـاید وخـت پـه وخـت دبـیا رغاونـي پـه بـاب ګټـور سـیمینارونه جـوړ کـړي او دفنـي او اهـل نظـرو اشخاصـو نظـریات دي واوري، دغـه نظـریات دي توحـید کـړي او لـه دي لاري دي دبـیا رغاونـي پـه بـاب خـپل پروګرامونه وسنجوي.

از رشوت افغانی تا یغمای دلاری

نوشته : یما

از تصـادف روزگـار، یـا از بـد ایـام و بخـت وارونـه، زیسـتمندان ایـن سـرزمین، روزگـار درازی اسـت از جـان و هسـتی ایـن ملـت ویـا بـه تـام ایـن ملـت، یغمـا و تـاراج دردناکـی در راستای ذلـت و خـاک نشـینی مـردم افغانستان ادامه دارد.

گویـند در ایـام نـه چـندان دور یکی از زمام داران غـدار و کهـنه کـار کـه مـی خواسـت اصـول دولـت داری را بـه فـرزندان خـود تلقین و تدریـس نمـاید، روزی همـه وابسـتگان خـانواده را در بـاغش دعـوت نمـود. تعـدادی از مـرغان خانگـی را کـه در مـرغانچه انداخـته بـود، در برابـر چشـمان آنهـا رهـا کرد و به آنها گفـت: مـرغ هـا را بـه دانـه خوردن دعوت کنند و دانـه بپاشـند. فـرزندان چنیـن کـردند، ولـی هیـچ یـک از مـرغ هـا بـه جانـب آنها نیامد روز دیگـر بـاز هـم ایـن کـار را تکرار نمود، ولی در ایـن روز مـرغ هـا، بـه دنـبال اعضـای خـانواده مـی دویدنـد و بـه سـوی آنهـا با پرش و سرعت می آمدند.

همـه حـیران شـده بودنـد از زمـام دار کهـنه کـار علـت رفـتار دوگانـه مـرغان را جسـتجو کـردند. زمـام دار گفـت: آن روز مـرغ هـا سـیر بودنـد و بـه شـما توجـه، نداشـتند. ولـی امـروز گرسـنه انـد از اینـرو از دنـبال شـما مـی آیـند و هرچند برانید شما را رها نمی کنند.

بـنأ اگـر مـی خواهـید دولـت داری نمایید و قـدرت و دولـت را در ایـن خـاندان همیشـه نگهـداری نمایـید، بـاید ایـن درس را همیشـه بـه یـاد داشـته باشـید. مـردم را همیشـه فقیر و گرسـنه نگهداریـد. تـا مطـیع و دنـباله رو و در اختـیار شـما باشـند، اگـر سـیر شـدند، دیگـر به شما توجه، نخواهند کرد.

گویـی ایـن فورمـول از آن روزگـاران تـا هـنوز کـه هـنوز اسـت، ازسـوی هـر قدرتمندی بـالای ایـن ملـت مظلـوم و هـردم شـهید در حال تطبیق است.

در زمـان سـلطنت کـه اکـثر حکمـرانان، در بخـش هـای مخـتلف کشـور بـرای چاپـیدن، تقـرر مـی یافـت، آن حکمـران، حـاکم جـان و مـال مـردم بـود، اگـر مـردم بـیچاره را پوسـت مـی کـردند و یـا بـه آتـش هـم مـی افگـندند کسـی پرسـان نمـی کـرد. بـنأ در آن روزگـار رشـوت نـه تـنها مـنع نمـی شد که تشویق هم می گردید تا مردم را همیشه

ص ٦

همه خواهران وبرادران ما در ساختن افغانستان واحد وقدرتمنددست به دست هم بدهند

متن کامل سخنرانی استاد برهان الدین ربانی رئیس پیشین دولت اسلامی افغانستان در محفل نخستین سالروز انتقال قدرت که در سه جدی در تالار وزارت داخله دایر گردیده بود که به دلیل انجام مصاحبۀ اختصاصی با ایشان از سوی مجاهد در شماره قبلی از نشر باز ماند که اینک تقدیم خوانندگان گرامی می گردد.

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله وکفی وسلام علی عباده الذین اصطفی. اما بعد

با درود به روان همه قهرمانان عزیز، شهدای دوران جهاد و مقاومت و در رأس شان سپهسالار شهید مهندس احمد شاه مسعود و با تقدیر و ستایش از قهرمانی و فداکاری دلیرمردان و شیرزنان جهاد و مقاومت و با تشکر از برگزار کنندگان اجتماع امروزی مان.

انتقال قدرت ابتکار یک فرد و قربانی یک شخص نبود، ابتکار یک جریان عظیم، یک جریان پر افتخار جهاد و مقاومت بود که سر بلند و فاتحانه در دو آزمون تاریخ به پیروزی رسید.

برادر عزیز حامد کرزی رئیس دولت انتقالی اسلامی، معاونین و اعضای کابینه و مهمانان و فرماندهان عزیز جهاد و مقاومت و خواهران و برادران. السلام علیکم ورحمت الله!

امروز در تاریخ حیات ملی و سیاسی مردم افغانستان یکی از روزهای مهم و یکی از ارزش های تاریخ ملی و سیاسی جامعه ماست، آسمان نیلگون و پرستاره و قله های پر غرور و شامخ افغانستان در درازای تاریخ شاهد حوادث تلخ و شیرینی بوده است. ملت ما در طول تاریخ پر حادثه خود با کشمکش های خونین، با تجاوزات و توطئه ها و مشکلات سختی پنجه نرم کرده است. اما در گذرگاه تاریخ همواره یک نقطه به عنوان شاخص مهم در حیات ملی مردم ما بوده است و آن این که این ملت در سخت ترین شرایط توانسته اند از بحران ها عبور بکنند، مشکلات خود را در سخت ترین شرایط، چه در سنگر های گرم و خونین و چه در شرایط سیاسی به صورت بسیار درست پشت سرگذارند و وارد مرحله جدیدی از زندگی پر افتخار سیاسی و ملی خود شوند. البته همهٔ ما بیش از دو دهه شاهد کشمکش های خونین و مشکل آفرینی بودیم، تجاوز اتحاد شوروی سابق و بالاخره پیروزی ملت افغانستان در برابر تجاوز خشمگین و توطئه ننگین مداخلات خارجی بعد از تشکیل دولت جهادی و مقاومت سرسختانه وبی دریغ ملت ما در برابر تجاوز، همه اینها یک سلسله از کارنامه های ملت قهرمان و با شهامت ما است.

انتقال قدرت که یک سال قبل از امروز صورت گرفت ابتکار یک فرد و قربانی یک شخص نبود، ابتکار یک جریان عظیم، یک جریان پر افتخار جهاد و مقاومت بود که سر بلند و فاتحانه در دور آزمون تاریخ به پیروزی رسید و برای اینکه به دنیا نشان بدهد که با همه غوغای بیهوده یی که علیه جهاد و مجاهدین و گروه های مومن و صادق این کشور به راه افتاده بود – که اینها جنگ را به خاطر قدرت به راه انداخته اند – برای باطل ساختن تبلیغات و هیاهویی در وغین که راه انداخته بودند، زمانیکه شرایط مساعد شد، زمانیکه موانع از میان رفت و دیگر مشکلاتی که در دوران دولت جهادی وجود داشت برداشته شد با کمال میل، با خواست قلبی همه فرماندهان عزیز جهادی، رهبران دولت مجاهدین همه حتی قبل از این که وارد کابل شوند فیصله کرده بودند که ما آماده هستیم چنان که حماسه های دوران جهاد و مقاومت را ساختیم، حماسه سیاسی انتقال قدرت را نیز به صورت مسالمت آمیز باید به راه بیندازیم. سر انجام همگام با تلاش های دلسوزانه یی جناب لخضر ابراهیمی – که با ما یک جا در شرایط مختلفی حضور داشتند – در جلسه روم در رأس هیات جبههٔ جهاد و مقاومت برادر عزیز ما محمد یونس قانونی قرار داشت، گامهایی در جهت به میان آمدن شرایط مساعدی برای مشارکت ملی، برای ایجاد نظام وحکومتی به دور از تهدید توپ و تفنگ گام برداشته شد که در نتیجه امروز ما شاهد وضع نوین و حالت جدیدی در کشور هستیم.

در اینجا قسمی که برادر عزیز مارشال فهیم یک نقطه را اشاره کرد آن را من هم قابل یاد آوری می دانم این که انتقال قدرت به این معنی نیست کسانی که دیروز مسوولیت های ملی داشتند دیگر امروز به عنوان تماشا چی به همه جریان زندگی جامعه خود ببینند و همه مسوولیت ها را به دوش دولت و برادر دیگری بگذارند و شانهٔ خود را خالی از مسوولیت ها بدانند، همه باید در برابر اوضاع کشور احساس مسوولیت بکنیم همه باید در نظم و ثبات و امنیت کشور دست به دست همدیگر بدهیم.

امنیت و ثبات سیاسی تنها مسوولیت رئیس دولت انتقالی و همکار انشان نیست، مسوولیت دینی و رسالت تاریخی فرد فرد ما است. انتقال قدرت به معنی برگشتن همه از جنگ به سوی یک تاریخ کاملاً جدا نیست، انتقال قدرت به این معنی نیست که دیروز وآرمانها و اهداف دیروز را فراموش کنیم، تاریخ مجموعه یی از حوادث مسلسلی است که یک مرحله آن بر مرحله دیگری پایه گذاری می شود.

ما نمیتوانیم آرمان شهدا را فراموش کنیم، ما نمی توانیم آرمان ملت خود را فراموش کنیم، ما نمی توانیم قربانی های مردم خود را نا دیده بگیریم. جریان تاریخ حرکت متداومی است با آن از مرحله یی وارد مرحله بعدی می شویم. حیات امروزی ما محصول کار دیروز است. البته پایه های قدرت به عنوان پایه های مستحکم تصمیم های ملی و سرنوشت ساز برای جامعهٔ ما می باشد. اما اشتباهات دیروز نباید باردیگر تکرار شود، البته در گذشته ها مجاهدین و جبههٔ جهاد و مقاومت کار نامه های بسیار مهمی داشتند اما اشتباهاتی هم داشتند، به اشتباهات خود باید صادقانه و دلیرانه اعتراف بکنند اگر به اشتباه اعتراف نکنیم، هیچ وقت کار درستی را نمی توانیم سازماندهی بکنیم. اما ناگفته نباید گذاشت که به یقین موج توطئه ها و مداخلات بی رحمانه یی که از دور و نزدیک متوجه این ملت مظلوم بود مجال نداد تا فرزندان این کشور نفس آرام بکشند و قامت خود را راست بسازند اما این خود به این معنی نیست که اشتباهات شان همراه با یک سلسله درد سر هایی بود باز هم به حرفهای برادر مارشال فهیم اشاره می کنم که در شرایط امروز استحکام دولت مرکزی که در گذشته ها هم به اصطلاح ولایت سالارها بود، هر ولایت برای خود سرداری به صورت مستقل ساخته بودند که ضربتی سنگین بر پیکر جهاد و مجاهدین وارد کرد امروز نباید هرکسی تنها به دور از دولت مرکزی مستقلانه کاری انجام بدهد، چنین کاری به نفع هیچ کس نیست و من از روزهای اول با برادر کرزی هم مشوره هایی در این باره داشتم که به هر قیمت می شود باید دولت مرکزی را با استخدام عناصر قدرت مند ایالتی ومحلی قوی و قدرتمند ساخت. دولت مرکزی از یک شخص نیست از یک مجموعه نیست آرزوی ملی ما و آبروی تاریخی ما از طریق دولت منعکس می شود. به ارتباط دولت هر چه در توان ما است به عنوان یک مسوولیت دینی و رسالت تاریخی و ملی خود در استحکام آن باید بکوشیم و در غیر آن خدای ناخواسته شاهد یک دور وتسلسل باطلی خواهیم بود، یک بار نا امنی و دیگر بار نا امنی و تمام عذاب این بد امنی ها را ملت مظلوم و قهرمان ما به جان و روان خود خواهند کشید. این ملت عظیم چه جفایی را ندیده اند نباید بیش از این اجازه داد که بار دیگر دستخوش جنگ و نا امنی گردند.

من به ارتباط شخص خود برای برادر کرزی رئیس دولت انتقالی اطمینان می دهم که در باره استحکام امنیت و ثبات سیاسی و وحدت ملی و حفظ استقلال و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی افغانستان هرچه در توان دارم با دولت همکاری خواهم کرد. یک مطلب دیگر را می خواهم به آن اشاره بکنم و آن این که جامعه بین المللی در دو مرحله از حیات ملی ما متوجه کشور ما شده است. اکنون مرحلهٔ دوم آن است، در مرحله اول بعد از حادثه تجاوز اتحاد شوروی در ۲۷ دسامبر سال ۱۹۷۹ که همه دنیا به روی افغانستان ریختند و توجه فوق العاده جهان به طرف افغانستان معطوف شد. جامعه بین المللی برای ملت افغانستان که تصمیم داشتند کشور خود را از اشغال اجنبی آزاد بسازند توان مندی بخشید و آنان را در به دست آوردن پیروزی یاری بخشید و تلاش شان به موفقیت منتج شد، اما از بی میلی و از این که ملل جهان افغانستان را پس از پیروزی فراموش کردند باید شکایت کرد. دیدیم زمانی که خطر کمونیسم و تجاوز

انتقال قدرت به این معنی نیست که دیروز وآرمانها واهداف دیروز را فراموش کنیم

شوروی از میان رفت توجه بین المللی هم از میان رفت و زبان مطبوعات تغییر یافت. در روزهایی که در دوران جهاد در جنگ با اتحاد شوروی فاتح بودیم بنام هیرو یاد می شدیم اما بعد ها به نام ریبل و به نام یاغی ها در مطبوعات بین المللی از ما نام بردند. در آن دوران به نام مجاهدین مسلمانان بسیار درست ومعتدل یاد می شدیم که اصلاً اسلام جز راه اعتدال راه دیگری ندارد ومن این موضوع را به همه برادان و خواهران تأکید می کنم اسلام واقعی یعنی راه معتدل. خداوند (ج) می فرماید: (وجعلناکم امتاً وسطاً لتکونوا شهداء علی الناس ویکون الرسول علیکم شهیدا)، "خداوند (ج) می گوید که شما امت وسط هستید در میان افراط و تفریط قرار دارید." اما متأسفانه وقتی که توجه جامعه بین المللی از ما برگشت قهرمانان و هیروها به ریبل تبدیل شدند. مسلمانان بسیار منطقی ومعقول به شمول جنرال دوستم که با ما بود ناگهان فندمنتلیست و بنیاد گرا شد. امروز که یک بار دیگر وضع جدیدی به میان آمده است باید از توجه فعلی جامعه بین المللی استفاده بکنیم. امروز مشاهده می کنیم در مبارزه بر ضد تروریزم جامعه جهانی با ما همکاری کرد گرچه این حقیقت را باید تأکید بکنیم و این امتیاز را باید جامعه جهانی برای ما بدهد که اساس شکست طالب ها به همت آن فرزندان همیشه در سنگر مقاومت بود اما همکاری جامعه بین المللی به رهبری ایا لات متحده امریکا یقیناً به تغییر اوضاع و شکست طالبان تأثیر داشت. قسمیکه گفتیم دیروز که جامعه بین المللی به ما توجه داشتند همه چیز ما پیش شان خوش آیند بود پکول مجاهدین به عنوان افتخار در بسیاری از کشور های غربی

امروز نباید هرکسی تنها به دور از دولت مرکزی مستقلانه کاری انجام بدهد، چنین کاری به نفع هیچ کس نیست

ازسوی احزاب سیاسی قرار می گرفت. پکول مجاهدین در کشور های اسلامی بعنوان رمز تقوی شناخته می شد و بسیاری از مردم به ریش و پکول احترام می گذاشتند اما زمانیکه توجه بین المللی بر گشت، جنگ علیه ریش و پکول شروع شد نه تنها این جنگ در ساحه بیرون از مجاهدین که برخی از مجاهدین هم در این جنگ شرکت یافتند. جامعه جهانی به قیافه های ظاهری ما نباید ببیند. می بینید ما چقدر به نفع کشور خود وبه نفع مردم خود در تأمین امنیت و در باز سازی ودر کار های سازنده و صلح جهانی تلاش می کنیم وچه طرح های اساسی و درست در این را ستا داریم. چه عبا و قبایی داشته باشیم از هر فیشن و لباس بسیار مدرنی هیچ تفاوتی نمیکند. از غارت گری از بد امنی از ایجاد فساد و بد بختی، جامعه جهانی و ملت ما بیزار است. امروز بار دیگر توجه جامعه جهانی به افغانستان معطوف شده است. آیا این دست های نا پاکی که دست به انفجار می زنند و اقعا عناصر مسلمانی هستند؟

آیا دین درس وحشت افگنی میدهد؟ این عناصر قبل از اینکه علیه چیزی دیگری جنگ کنند علیه دین می جنگند. جهل شان متوجه اسلام است. این عناصر باید بفهمند که از این کارهای ناروای شان خدا وند (ج) و پیغمبر (ص) واسلام و مسلمانان و جامعه انسانی بیزار است. نباید بعد از این تحت هیچ نام و عنوانی اجازه داد که در کشور مان دهشت افگنی صورت بگیرد. امروز که بار دیگر دنیا متوجه افغانستان شده است حتی لباس های ما، چپن آقای کرزی- چپن کشالی که ما وشما را به آن مسخره میکردند- به عنوان لباس مود سال و به عنوان بهترین لباس در جهان شناخته می شود چرا از این شرایط بین المللی استفاده نکنیم. باز ذهنیت دنیا متوجه ملت افغانستان است بار دیگر دنیا را علیه کشور ما تحریک کردن : باز پاسپورت افغانستان را چنان

ص ۷

در افق تبعید

پرتونادری

شب بازوان برهنه اش را
دور گردن من حلقه کرده است
ولبان سیاهش
مهر سکوت روی لبان من نهاده است
وفریاد در ازدحام کوچه های حادثه
اضطراب انفجار لحظه های سرخ را
ازیاد برده است
■

دیروز
در غبار انفجار لحظه های سرخ
آن گاه که در سرزمین من
خون و آتش خرمن می کردند
برادران سکهٔ خورشید
کبوتران پرشکسته زنده گی خود را
در آشیانهٔ مرگ
آب و دانه می دادند
و مردی پنج شنبه ها
وقتی که از بازار نیرنگهای تازه بر می گردید
جای نقل ومویز
مشت باروت روی دست کودکان دهکده می گذاشت
مردی که امروز
نفرین همیشه گی تاریخ
چراغیست که کسی هرشامگاه
برگور او بر می افروزد، تاریک
بیچاره پیر مرد، داغ چه نفرینی را بر جبین داشت
که این سان کودکان دهکده
نیمه شبان با تباشیر سرخ حقیقت
برسنگ گور او می نویسند:
"ظالم بمرد وقاعده زشت از او بماند"
■

در غبار انفجار لحظه های سرخ
برادران سکهٔ خورشید
در کوچه های خون گرفتهٔ مرگ
کبوتران پرشکستهٔ زنده گی خود را
با امید پرواز های تازه آشنا می کردند
و دریچه های بگشوده ستاره گان را
به فال نیک می گرفتند
■

شب برهنه است
شب بازوان سیاهش را
دور گردن من حلقه کرده است
وپستانهاش
-خریطه های متورم-
شیر ظلمت هزار سالهٔ استبداد را
در کاسهٔ روشن چشمان من
چکه چکه می ریزد
شب مرا به تماشای سرزمینی فرا می خواند
که خورشیدش در افق تبعید یخ بسته است
شب مرا درمیان دو حادثه
آرد کرده است.
اکتوبر ۲۰۰۰ شهر پشاور

طنز
مسابقه برق رسانی

محمد یونس مهرین

ادارهٔ جنراتورنگ شهر کابل در مسابقه برق رسانی به شهر کابل از وزارت آب وبرق پیشی گرفته وحایز مقام اول گردید.

به گزارش خبرنگار این اداره که در عین زمان از جملهٔ جنراتور کاران شهر کابل می باشد . دریـن تضعیف و بی اعتبار شدن برنامه های برق رسانی وزارت آب و برق وعدم توجه مسؤولین این وزارت، اخیراً در چوکات شهر کابل و حومهٔآن ،اداره یی از سوی شهریان کابل به نام جنراتورنگ تأسیس یافته که توانسته است در امر برق رسانی به شهریان کابل در کوتاه مدت از وزارت آب و برق پیشی بگیرد و مقام اول را حایز گردد.

این اداره که شعبات آن در بسیاری از منازل شهریان کابل وبعضی از نواحی موقعیت دارد، بی آنکه منت گذار جریان برق یک و یا دو ساعته وزارت آب وبرق باشد طی ۲۴ ساعت لااقل ۶ الی ۷ ساعت شب هنگام ، شهریان کابل را از نور برق مستفید می گرداند.

هر چند بودجه مالی این اداره از جیب شهریان کابل و یا بسیاری از جنراتور داران بزرگ تمویل می گردد؛ اما علی الرغم آن ، شهریان عذاب دیده کابل و حومهٔ آن رضایت کامل شان را از این اداره ابراز داشته و خیلی امکان دارد در صورت تداوم خواب های زمستانی مسؤولین وزارت آب و برق ساحهٔ روشنایی وجریان برق رسانی این اداره توسعه بیشتر یابد.

گفته میشود آن عده از شهریان کابل که تا هنوز از مزایای این اداره مستفید نشده اند، آرزو دارند تا با خریداری یک پایه جنراتور ولواگر به پول قرض هم شود خود را ازشربی توجهی های مسؤولین وزارت آب و برق نجات دهند وخانه های شانرا بعد از این برای ،پنج الی شش ساعت روشن نگه دارند.

نشانی: شهر کابل – نارسیده به کوچه روشنایی، روشن گل جنراتور کار، قلعهٔ چراغان.

مکتب هند و محمد انور بسمل

علی سینا

پیوسته به گذشته

هر چند ظرف بیشتر از نیم سده گذشته شعر فارسی- دری در افغانستان از نظر ساختار ، تکنیک، زبان و نحوه نگرش و تصویر پردازی به موفقیت و نو آوری هایی گسترده یی دست یافته است؛ با این حال هنوز تأثیر بیدل در شعر شماری از شاعران افغانستان مشخصاً دیده می شود. به یک مفهوم می توان گفت که مکتب هند در افغانستان یعنی بیدل.

از این میان یکی از شاعرانی که به بیدل گرایی در افغانستان شهرت گسترده دارد محمد انور بسمل است. او در تاریخ معاصر افغانستان جایگاه بلند و احترام بر انگیزی دارد. بسمل یکی از علم به دوشان مشروطیت اول به شمار می آید.

در زمستان (۱۹۰۹) میلادی فهرست نام های شماری از اعضای جمعیت سری ملی در جلال آباد به دست امیر حبیب الله افتاد؛ میر غلام محمد غبار از چهل وپنج تن اعضای این جمعیت در کتاب افغانستان در مسیر تاریخ یاد می کند که به دست امیر حبیب الله اعدام یا زندانی شدند. در آن میان نام محمد انور بسمل به شماره سیزدهم ذکر شده است.

گرچه محمد انور بسمل بعدِ ها به سبب مقام رسمی پدرش ناظر محمد صفر – امین الاطلاعات- از زندان رها گردید؛ ولی تا آن زمان دوسال را در سلول های نمناک وتاریک زندان شیر پور گذشتانده بود.

بار دوم محمد انور بسمل در دوران شاه امان الله خان روانه زندان گردید و این بار به جرم اشتراک برادرش اختر جان در دسیسه قتل امان الله خان در قرغه بود. بسمل مدتی را در زندان ماند تا این که بنا بر یاد آوری های مولوی محمد حسین از زندان رها گردید.

در سال (۱۳۰۸) خورشیدی زمانی که پدر بسمل نا یب الحکومه قطغن و بدخشان مقرر گردیداو معاون پدربود پس از پایگذاری انجمن ادبی کابل در سال(۱۳۱۰) خورشیدی بسمل به حیث مدیر آن انجمن به کار گماشته شد با این حال گفته می شود که بسمل با جریان های فکری ضد نظام نادرشاه مخفیانه را بطه داشت و عقیده براین است که چنین امری سبب شد تا او همراه با برادر دانشمند و شاعرش محمد ابراهیم صفا بار دیگر در پشت پنجره های زندان قرار گیرد. او مدت شانزده سال را در زندان ماند تا این که به سال (۱۳۲۵) خورشیدی رها گردید.

پس از این مدت زمانی رئیس مرستون بود که در آن زمان دارالعجز گفته می شد. مدتی هم رئیس اداری وزارت مالیه بود تا این که به روز سوم جدی(۱۳۴۰) خورشیدی از جهان چشم پوشید.

شخصیت اجتماعی – فرهنگی بسمل ابعاد گوناگونی دارد. او یک روشنفکر مبارز است وبا جنبش مشروطه رابطه دارد. شاعر و ادیب بلند آوازهٔ روزگار خود است. در علوم ادبی و اسلام شناسی دست بلندی دارد.

به پیروی از بیدل شعر می سراید و عمدتاً کار او غزل سرایی است . در بعد دیگر بسمل مردی است صوفی مشرب و وارسته.

از چنین مسایل کلی که بگذریم تحلیل وبررسی مشخص شعر انور بسمل دو مشکل به همراه دارد.

نخست این که تا هنوز شعر معاصر افغانستان آن گونه که بایسته است در بوته نقد و داوری های منصفانه قرار نگرفته است تا بتوان بر بنیاد آن مسایل تازه یی را مطرح کرد.

دو دیگر این که تمام شعر های که از بسمل در نزد من وجود دارد، همان گزینه غزل های او است که به وسیله انجمن نویسندگان افغانستان به کوشش محمدامین متین اندخویی چاپ شده است که در آن یک صدو هشت پارچه غزل شاعر آمده است.

بدون تردید که این گزینه در بر گیرنده تمامی سروده های بسمل نیست. انتظار برده می شود که باید حجم کار های بسمل به مراتب بیشتر از این بوده باشد . بسمل سال های درازی را در زندان به سر برده است ؛ ولی در گزینه چاپ شده او نمی توان به شعری دست یافت که بیانگر روز های دشوار شاعر در زندان بوده باشد.

از این مسأله که بگذریم می توان به چند نکته مشخص زیرین در شعر بسمل اشاره کرد:

اول – بسمل یکی از پیروان سختکوش و توانای مکتب هند و خاصتاً شگرد های شاعری بیدل است. او با آگاهی و علاقه فراوان کوشش می کند تا گام هایش را برجای پای استادان مکتب هند بگذارد. او نه تنها می کوشد تا شعر خودرا از نظر تکنیک ، شیوهٔ پرداخت و چگونه گی بیان با شعر مکتب هند همآهنگ کند؛ بلکه اندیشه و دیدگاه های شاعرانه او نیز در حوزه تفکر واندیشه پیش گامان این مکتب سیر می کند.

در غزل های انور بسمل کمتر می توان به دید گاه های فردی و وضعیت سیاسی- اجتماعی روز گار او پی برد.

تصویر سازی و پرورش مضمون در شعر محمد انور بسمل بکر و تازه نیستند. ظاهراً چنین فکر می شود که او جهان وزمانه خودرا نه از طریق تجربه مستقیم ؛ بلکه از طریق روزنه شعر شاعران مکتب هند دیده است.

او در غزل ها ی خود همان وزن وقافیه یی را انتخاب می کند که بیدل در آن اوزان و قوافی غزل سروده است. هرچند شاعری را نمی توان سرزنش کرد که چرا در این یا آن وزن تکراری شعر سروده است، برای آن که وزن را می شود مال مشترک همه شاعران خواند؛ اما سخن سرایی بسمل بیشتر بر نظیره گویی استوار است.

در گزینه غزل ها ی چاپ شده او تنها چند غزلی را می توان یافت که در اوزان غزل های بیدل سروده نشد اند، دیگر تمامی گزینه غزل هایی است که به اقتفای بیدل سروده شده است. ازاین نقطه نظر بسمل را می توان از پیروان تمام عیار بیدل در افغانستان خواند.

دوم- هر چند شعر محمد انور بسمل از زبان ساده و روان، تخیل بلند و عاطفه عمیق انسانی بر خورداراست؛ ولی بسمل بنای پر نقش ونگار شعر خودرا باهمان تعبیر ها، تشبیهات واستعاره های تکراری وکهنه یی آباد می کند که پیش از او شاعران مکتب هند بار بار چنان افزار هایی را به کار گرفته اند.

چنان که در شعر او یک چنین ترکیب ها یی را می توان به فراوانی دید:

سرو خرامان ، خم چوگان، خاک نومیدی ، شیشهٔ دل ، چشم بیدار ، مرغ دل، شعله ٔ ادراک ، چشم قدح پیما، لب عقیق ، نهال قد، طاق ابرو، گلشن حسن سیل اشک، باغ طرب ، سرو قد، صحرای جنون ، کمند زلف ، هلال ابرو، پای شوق مویی میان، دو عالم دل ، تیغ نگاه،خارج آهنگ ، بیتْ ابرو ، خاکستر آیینه ، تار نگاه ، تیغ ناز ، نخل هوس، تارنفس، زنجیر عقل ، مکتوب هستی، دود آه، آهنگ جولان ، موی آتش دیده وشماردیگر...

ادامه دارد

دچا پریاد...

زکوخیل

غاټول په مراووسترګوهسي وايي
مالار او سه سم خندلي نه دي
بيا ولي راغي دا بي وخته خزان؟
بلبل دسوي ګل ترځنګه ګورئ!
دګل له غمه په ژړا او فرياد
هلته ماليار په تالاشوي بڼ کي
دسپينو او ښکو سيلابونه جوړ دي
نسيم نن ولي طوفاني شو خلکو ؟
سپوږمي آسمان کي تکه ژيړه ښکاري
دترمو او ښکو باران څه کوئ شي
راته ووايه اي شينکي آسمانه !
مانه خولاړ دژوندانه ورکه ده !
نن يي دچا په ياد بيا وليکمه !
دچا پرونو يادګارونه جوړ کړم
دچا له مخ نه خړګردونه پاك كړم
دکوم شهيد آرمان پرزړه وساتم
دکوم يتيم او ښکي ورپاکي کړمه
دکوندي پيغلي څواب څه ووايم
دبوري مور آهونه چيرته يوسم
پرکوم مراد باندي ګلونه کيږدم
دورك سرباز پرکوم ځاي خلي جوړ کړم
راته ووايه اي شينکي آسمانه!
مانه خولاړ دژوندانه ورکه ده!
ما نه خو لاړ دژوندانه ورکه ده!

ادیار زرینگر

ستاکی از نخلستان حدیقه

پرنیان عارفانهٔ سروده های سنایی

تاجهان باشد، نخواهم در جهان هجران عشق
عاشقم بر عشق و هر گز نشکنم پیمان عشق
تا حدیث عاشقی و عشق باشد در جـــهان
نام من بادا نوشته برسر دیوان عشـــــق

ایـن ستاینده عشـق و سـراینده عـرفان،که دیـده از دنـیا بـه مواسـا می دوزد ویکبارگـی ، از هـرچه " زر و زن وجـاه ومقـام" اسـت، منـعما نـه چشـم مـی پوشـد و دل درراه حـق مـی نهـد، کیست؟

مـردی کـه سـرا پـرده پـر نیانـی شاهنشـهی را ، در دمـی ، گـرو بـه بوریـا ی فقـر مـی کـند و بـر هـنه پـا چـون " بشـر صـافی" راه وادیـی ناشـناخته ، امـا شناسـا بـه حقیقـت را می پوید، چگونه کسی است؟

کسـی کـه مولانـا جـلال الدیـن محمـد بلخـی ، بـا صـدای رسـا، در گنـبد دوار، پـژواک آوای خویـش را بدیـن گونـه بـه نـام او ، جهانی ساخته است:

ترک جوشی کرده ام من نیم خام
از حکیم غزنوی بشنو تمام

و مـردی کـه جـلال الدیـن مولـوی در جای دیگری به او می گوید:

ارضی چوسمایی شد، مقصود" سنایی" شد
این بود همه آن شد، تا باد چنین بادا

وقتـی کـه مولـوی، بادنیایـی از راز ورمـوز عارفانـه ، دل در اندیشـه "سـنایی" مـی نهـد، پـس هرگز شگفتی بـر انگـیز نخواهـد بـود کـه مـردان دیگـری نـیز ، دیـده در راه روشـن او بدوزنـد وبـه یـادش اشـک محبـت، از دیده مودت بریزند.

بیسـت و هفـت سـال قـبل از امروز ، یـا انـدی بیشـتر از آن ، زمانـی کـه مـن مسـوول مطـبوعات و اطلاعـات و کلـتور غـزنه بـودم و خدمـت گـزار بارگـاه معرفـت انـد ود حکیم ابو المجد مجـدود بـن آدم سـنایی ، در احتفالـی کـه بـه مناسـبت وفات آن فریخته مرد معنـی ، فـرزانگان کشـور هـای دور و نـزدیک در دیـار مـان حلقـه عارفانـه و عالمانـه یـی ایجـاد کـرده بودنـد، ناگهـان ، دکـتور نذیـز احمد دانشمند و ادبـیات شـناس هـندی ، مـرد زبـان شـناس و شناسـا بـه زبـان دری ، بـی محابـا ، مویـه کـنان بـا صدای عشق ، بیتـی از " سـنایی" ، بدیـن گونـه نـثار مزار " سنایی" نمود:

بس که شنیدی صفت روم و چین
خیز و بیا ملک سنایی ببین

توگویـی، ایـن دو مصـراع ، به سان طغیانـی از نهـاد او بـرون جهـید کـه آغشـته بـا اشـک هـای عاشـقانه " نذیر احمـد هـندی" دل هـای همـدلان را نیز یکبارگی به جوش آورد.

در آن آوان، مـردان زیـادی از دیـار معرفـت، دورهـم حلقـه زده بودنـد کـه جـز نـام"سنایی" ستایش دیگر بر زبان نداشتند.

و آن گـاه ، مـن عشـق و حقیقـت را بـه عـیان در هالـه یـی نورانـی از معرفـت و روشـنایی مـی نگریسـتم کـه همگـی ناگهـان بـه خـود آمـده و بـی خودانـه، دور از رویـا وریـا ، بـا پاکیزگـی ها همیشه و پیوسـته بودنـد، زهـی عشـق وزهـی عاشـقان حـق، دروادیـی ناپیدای حقیقت.

از حل و از حرام گذشته است کام عشق
هستی ونیستی است حلال وحرام عشق
خالی است راه عشق زهستی برآن صفت
کز روی حرف پردهٔ عشق است نام عشق
بر نقش عشق مهره فروباز بهر آنک
از عین و شین و قاف تبه شد قوام عشق
چندین هزار جان مقیمان سفر گزید
جانی هنوز تکیه نزد در مقام عشق
این طرفه ترکه هردو جهان پاک شدزدست
با این هنوز گردن ما زیر وام عشق
آزاده مانده ایم زکام و هوای خویش
تاگشته ایم از سر معنی غلام عشق

غـزنه، روشـنگر اندیشـه دلشـدگان روز اسـت. ایـن روشـنگری، از بـاغ فـیروزی و کـاخ محمـودی نیسـت. چـراکه آن شـکوه و شـوکت دیـر پـای سـلاطین غـزنه، دیـری نپایید و آتش " جهانسـوز" بهشـت زندگـی را در آخـر کار به خاکستر تباهی کشاند.

حـالا ، از شـهر پـرآوازه ۱۲ هـزار مسـجدی و پایگـاه بلـند مرتبـت فـتح سـومنات، اثـر وآثـار قـابل توجهـی بـه چشم نمی خورد.

آنچـه بـه جـا مـانده ، نـام هـا و زیارتگـاه هـا یـی اسـت از عارفـان بـه حـق رسـیده آن دیـار، کـه مـردان پاکـیزه و پارسـایان حقیقـت پسـند و به حقیقـت پیوسـته وادیـی نامتناهـی معرفت اند.

درایـن راسـتا، "سـنایی" اسـت کـه سـنادهنده دل هـای جویـنده اش نـیز گفته اند.

غـزنه بـازهم مـثل سـال های پار و پیراریـن بـه خـود مـی بـالد و یـاد "ابوالمجـد مجـدود بـن آدم سـنایی" ، چـون شـعاع روشـنگری ، دیـار باستانی عارفـان راه حـق را، تـا بـش بیشـتری می بخشد.

دیـدن ملـک سـنایی – شـهری ودیـار ی کـه از کـران تـا بـه کـرانش نـوای معرفـت و شـور عـرفان بلـند می شـود، آدمـی را بـه یـاد زندگی واقعی- زندگـی راسـتین وزندگـی بـا ارج مـی انـدازد- زندگـی کـه انسـان بـدان مـباهات مـی کـند و خویشـتن را بایسـته و گرامـی بـه شـناخت مـی انگارد.

مـزار حضـرت "سـنایی" زیارتگـاه اهل دل است.

هـر کسـی کـه بـه ارامگـاه ایـن عـارف بـزرگ و سـترگ مـرد معنی راه بجویـد، راحـت دل و آرامـش جـان می یابد.

آدیـنه روز یکـی از پاریـنه سـالها، شـهر "غـزنه"، ایـن دیـار بـا سـتانی ، مهمـاندار مـردان صـاحبدل بـود؛ در آن روز از فضای غزنی عطر دوستی بـه مشـام مـی رسـید دوسـتان و عزیزا نی کـه از دور دسـتها بـه یـاد وی در ایـن دیـار گـرد آمـده بودنـد، نقـش پای این شـاعر عـارف را گرامـی مـی انگا شتند؛ تـا خواسـت دل را بـا دیـد نگاه در یابند و بـه مـزار "سـنایی" عارفانـه راه بجویند.

درایـن راه ، نگاهـی و اشـکی و سـوزی و عشـقی نـثار مـزار"سنایی"می شـد؛ یـاران اهـل دل، بادسـته گلهـای شـعر ، شـور دل فرومـی نشـاندند و شـوقی بـه جـان مـی خـریدند ، ایـن دسـته گلهـا از"حدیقـه سـنایی" ارمغـان دوسـتان مـی گـردید. همـه در آرامگـاه او نـور معرفـت مـی دیدنـدو شـعاع روحانیت.

ایـن شـعاع همـه جـا را روشـن و مـنور سـاخته بـود؛ نـه تـنها دلهـای دوسـتانی را کـه بـه زیـارت مـزار "سـنایی" آمـده بودنـد، بـل فضـای تمامی شهر غزنه را نیز.

درآن احـوال ، عشـق و علـم دوستی وصـفا و راسـتی ، چهـره های زنـده یـی بودنـد کـه همگـی آن هـا را بـه عینیـت مـی نگریسـتند و صفایی از محبـت و حقیقـت مـی یافتـند. یکـی اشـک مـی ریخـت، دیگـری پـروانه سـان ، گـرد شـمع روشـنگر مـزار حضـرت سنایی گـردش مـی نمود و یکـی هـم، آشـفته وار سـوز دیگـر وشـو ر دیگـری داشـت کـه دنـیا یـی بدون جهان " سنایی" نمی دید...

و"سـنایی" بـر بلـند جایگـاه شـعر و عـرفان ، ایـن بـزم راسـتین و دوسـتانه وصـمیمی را ، زیبـنده روشـن گردانـیده بـود کـه دیگـران ، در پـر تـو همـه جا گیر آن به واقعیت ها دیده داشتند.

چـه زیـبا سـت زیسـتن درپرتو شعاع اندیشـهٔ اندیشـه ورزان صـاحب فکـر و معرفـت ، کـه از تلالـوی ذهنیـت والای شـان، بـه جلـوه گاه نوروحکمت وحقیقـت دیـده بدوزیـم . ومـا، در آسـتانه تفکـر حقـایق ، بـه اندیشـه پـالوده سنایی مـی نگـریم وبه شناخت ذهنیت پاکیزه وی نشسته ایم.

وامـا ، ایـن چـه ادعـای نارسـایی اسـت؛ چـرا کـه رسـیدن بـه فهـم و اندیشـهٔ خـرد مـردان بـزرگ ، زندگـی رسـا و خـرد بـزرگ وبـه جایـی مـی خواهـد کـه چنیـن خواسـتی ، نـه کـار هر کسی است.

درایـن رونـد ، چـه بسـا که راه برده اند و به جایی نرسیده اند.

رسـیدن بـه مـنزل مقصـود مقتضی زمـان زیـاد اسـت کـه عمـر کوتـاه مـا مجال چنین نیازی را نمی دهد.

بدیـن رو ، مـادر حاشـیه اندیشـه پـربار "سـنایی" محـض بـه دید کوتاهی ، بـر محـور شخصـیت روشـن او بسنده کـرده ، یـادی از نـو ، زنـده می کنیم و بس.

"سـنایی" مـرد معنـی اسـت و مـرد معرفـت. او از طـریق سـخن ، آدمـی را در رونـد درسـت راه مـی نمـاید، وقتـی که می گوید:

ای برا در درره معنی قدم هوشیار زن
در صف آزادگان چون دم زنی بیدار زن

از کلامـش بـوی انسـانیت شـنیده مـی شـود. و فرصـتی که این تک بیت او بگوش میرسد:

مردبی حاصل نباید یار با تحصیل را
جان ابراهیم باید عشق اسمعیل را

بـه حقیقتـی رویـاروی مـی شـویم کـه ره نشـان عشـق راسـتین اسـت. عشـقی کـه تـا رو پـود جـان آدمـی را مـی سـوزاند و آنگـاه ، انسـان کـاملش مـی سازد. و بدیـن دسـتور می فهماند کـه دوسـتی آدم بـی عشـق ، عاشـق جـان سـوخته را نشـاید و همـیار موجود تـا آگـاه ، بـا مـرد آگـاه دل را نـباید. " سنایی " سـترگ مـرد جـاویدان دنیای معرفـت اسـت، مـردی کـه در سـینه تمامی زمانـه هـا زندگـی دارد و مـردم هـر زمانه یی ، اندیشه اش را گرامی می دارند.

وی مـرد معنـی اسـت و مـرد سـخن که زبان او ، روایتگر پا کیزگیها می باشد.

وقتـی کـه یـک آدم ژرف کـاو، در لای اندیشـه پـالوده " سـنایی" ره بجویـد ، بـه یکبارگـی خویشـتن را در دنـیای دیگـری مـی یـابد – دردنیایـی کـه سـوای جهـان خـود و خـود خواهی هاسـت. جهانـی کـه " سـنایی" بـا اندیشـه عرفانـی خویـش سـاخته، نمایانگـر واقعیـت هـای راسـتین انسـانی اسـت. در ایـن وادی ، آدمهـا عشـق مـی بیـنند، راسـتی مـی بیـنند- صفامی بینند و صداقت می بینند.

فرصـتی کـه" سـنایی" عـارف ، یـا "سـنایی"شاعر-شـاعری که گفته های وی، آمـیزه بـا علـم وحکمـت و عرفان اسـت، لـب بـه سـخن مـی گشـاید، انسـانهارا در بلـند جایگاهـی مـی خواند کـه بـه بـاور انسـانی او، همانجـا مکان را سـتین آدمیـت اسـت... وراسـتی که " آدمیـت" وابسـته بـه فراگـیری علـم اسـت و کـار بـرد ان در طـریق درست و خدمـت بـه همگـان ؛ و " سـنایی" در بیشـتر سـخنان و بسـیاری از سـروده هـایش، بـه آدمهـا مـی آمـوزد کـه می بایسـت بـه پاکـی روزگـار بگذرانـیم و پاکـیزه بزیـیم. در همیـن مـورد میگوید:

منشین با بدان که صحبت بد
گرکه پاکی تراپلیـــد کند
آفتاب ار چه روشن است او را
پارچه یی ابر نا پـــدید کند

ایـن سـخن و سـخنهای دیگـر " سـنایی" گذشـته از روانـی و زیبایـی کـلام، آنقـدر پـر معـنا و انسـانی است کـه آدم را از چـار سـو ی تـردید و نابه سـامانی مـی ر هـا نـد و در مسـیر روشنی ها ره می نماید.

بـه زبـان دیگـر ، سـخن "سـنایی" ره گشـای اندیشـه تمـام مـردان سخن فهم است.

آنهـا یـی کـه در قلمـرو سـخن را ه مـی جوینـد _ و همیـن گونـه کسانی کـه گفتـه هـای شـان ، آویـزهٔ گـوش سـخن نـیو شـان اسـت، بـی اندیشـه "سـنایی" در ایـن گـذر گـاه گـام برنداشـته انـد. اگـر بگوییـم کـه پـس از "سـنایی" ، هـر گفتـه وسـروده وشـعر وتغزلـی، بـی مایـه از اندیشـه وی نیست ، گزافه اش نخواهند پنداشت.

شـاعران روزگـاران بعـد، چـه بسـا کـه از شـعر هـای "سـنایی" مـا یـه هـا گرفـته انـد واسـتفاده هـا بـرده اند– نه تـنها اسـتفاده از شـعر سـنایی، بـل از کـلام و اندیشـه او نـیز . ازهمیـن است کـه در گسـتره شـعر وعـرفان " سنایی" را مـی سـتایند و اندیشـه والا ی او را قدر می شناسند.

سـنایی کـه در آغـاز ، ندیـم و جلیـس و همـدم محتشـمان وشـاهان زمـان بـود؛ یکبارگـی زندگـی را بـه گونـه دیگـری دیـد. بـا درک واقعیـت هـای روز، رو بـه حقـایق نمـود. بـه انسـان پرداخـت و خویشـتن خویـش را در نظـر آورد. از آدمهـای پرکاهـی رو بـر تافـت و بـه شناخت " حقیقت" دیده دوخـت. وارسـته وپـاک و پاکـزاد، از " هـرچه رنـگ تعلـق " در او دید، یکسره بـرید و بـه روشـنایی رو نمـود، چـون " سنایی" به "سنا" پیوست.

دنـیای او، دیگـر جهـان تـنگ و تـاریک جهـان داران خـود خـواه خویشـتن پرسـت نـبود، او از ورای عـالم کبـیر ، بـه عـالم صغیر و جود رو نمـوده بـود ، تـا بـه حقیقـت را سـتین حیات پی برده باشد.

نـه جسـم را بایسـته حـیات مـی پنداشـت و نـه جـان را بـه تنهایـی شایسته زیست در چا ر چوب تن .

از ایـن هـر دو بـه بـالا مـی نگریسـت _ آنجـا کـه سـروش ملکوتـیان اعلـی ، ندادهـنده حقـایق آسـمانی مـی شـود و " آدمیـت " را در " معنویت" به اوج می رساند.

آنجـا کـه مـی گویـد وبدیـن گونـه داد سخن می دهد:

مکن در جسم و جان منزل که این دونست و آن والا
قدم زین هردو بیرون نه، نه این جا باش نه آن جا

او ، بـود را در نـبود جسـم و جـاویدا نـی روح مـی جسـت. تـن را قفـس جـان مـی انگاشـت و پایـا یـی حـیات را در دیـد حقیقـت مـی نگریست و با این نگرش می گفت:

بمیر ای دوست پیش ازمرگ
اگر می زندگی خواهی
که ادریس از چنین مردن
بهشتی گشت پیش از ما

حکـیم سـترگ غـزنه ، همـان گونه کـه در غـزنه زاده شـد، در غـزنه هـم جـان سـپرد. زندگـی سراسـر پر از فراز و فـرود وی ، جلـوه هـا یافـت و رنگهـا پذیرفـت. امـا، در مـیان ایـن همـه رنگیـن نامـه زندگـی ، پـس از یـک اشـراق ودرون بینـی عارفانـه ، بـا درک و در یافـت حقیقـت _ حقیقـت زندگـی را در نـور " حقیقـت" یافـت. آواره هـر کـوی و بـرزن شـد. انـزوا مـی گزید. از خانـه و کاشـانه دوری مـی جسـت و بـی جـا وبـی خانـه می زیست. عارفانه بـه سـر مـی بـرد و در ویـش مشربانه، روزگـار مـی گذشـتاند. از تعلقـات ناباب رو مـی تافـت و جاویدانـه ، روبـه " نورالهی" می نمود.

آخریـن روزگـار زندگـی را بـا "حدیقـه" بـه سـربرد و " حدیقـه الحقـیقه" بازپسـین پـیام پاکـیزه اش به دنـیا جویـان را ه ناشـناخته بـود که آن هـم بـا فـرو مـردن روشنی حیات وی، ناتمـام مـاند؛ وآنچـه از آن بـه دسـت آمـده ، دسـتگیر دلدادگـان بـه"حقیقت" است.

" سـنایی" زندگـی راسـتین را باسـخن آغـاز کـرد و آغاز سخن، پایان زندگـی او گـردید. بخوانـیم کـه گفتـه است:

باز گشتم از سخن زیرا که نیست
در سخن معنی ودرمعنی سخن

بـه گفتـه مشـهور ، ایـن سـخن که بـاز گشـت و ی را از سـخن مـی نمایـاند، در خـتم زندگـی نـیز ، او را مشغول به سخن نشان می دهد.

ایـن اسـت سـخن اهـل دل ، کـه بـا سـخن مـی زیـند و سخن ، پایان زندگی پر با ر ونورانی شان می گردد.

" سـنایی" ، بـا همیـن بـاروری زیسـت و درنهایـت ، بـار ور و نورانـی به زندگی پشت نمود.

پیوسته به گذشته

پیدایش جهانی شدن

پوهنمل سید عنایت الله شاداب

با آنکه خاستگاه جهانی شدن، اروپا بوده و به صورت مشخص امریکا آن را به جهان صادر می کند، بهتر خواهد بود تا ماهیت و سرشت پیوند خاستگاه جهانی شدن (اروپا و به ویژه امریکا) را، با دیگران مورد کندوکاو قرار دهیم.

بسنده خواهد بود در این مورد به مراحل پنجگانه ای اشاره شود که برخی دانشمندان، با ترکیز به سر گذشت اروپائیان بعد از انتقال شان به سرزمین های امریکایی، آن را بخوانش گرفته و از وی به "جهانی شدن" های پنجگانه نام می برند:

-مرحله نخست، همان مرحله حذف فزیکی و تصفیه جسدی است، به صورت نمونه قبایل بدوی غالب در برابر قبیله های مغلوب همان عملی را انجام می دادند که مهاجمان در امریکا به تصفیه جسدی سرخ پوستان صاحبان اصلی سرزمین های اشغال شده، می پرداختند.

-مرحله دوم، مرحله ای است که در جهانی شدن برده گیری نمایان می گردد، این مرحله در ضرورت بحث از راه حلی تمثیل می شود که از این تصفیه به میان آمده و از طریق وارد کردن بردگان سیاه پوست برای آن هایی که ذهناً به برتری نوع خود، باور داشتند،انجام می پذیرفت، زیراآنان به این گمان بودندکه خداونددرآن هاحلول کرده است.

-مرحله سوم در جهانی شدن استعمار اقتصادی تمثیل می یابد که در ضرورت توسعه جوئی به دور از تصفیه جسدی و برده گیری نمایان می شود، تا بستری ایجاد گردد برای پرورش انسان های شبیه مواشی که منبع روزی باشند و ماده اولی و نیروی کار تکمیلی و بازاری مفتوح و بازی باشند برای کالاها که خود آغاز توسعه جوئی قدرتهای بزرگ در جهان است.

-مرحله چهارم جهانی شدن، مرحله دعوت به دنباله روی تمدنی است، این مرحله طوری است که استعمار شدگان در نقش کسانی تمثیل می شوند که شخصاً استعمار گری را بر استعمار گر دیگری بدون در نظرداشت منافع و مصالح برتری میدهند، و این خود نوعی از منحل شدن تمدنی است در ارزش های برتری داده شده که همان تقسیم شدن به مناطق نفوذ فرهنگی می باشد. اما مرحله اخیر، مرحله تصفیه روحی و یا مرحله مغز شوئی است، مرحله ای که، دنباله روان الگوی برتر انسان را در ارباب و آقای خود پیدا کرده و هم غم یگانه شان، آن است که چون ارباب خود باشند و باور دارند که زمانی چون او می شوند که بر همه آنچه، آنان را از ارباب شان جدا می سازد، چلیپا کشند که یقیناً چنین عملی، جز انتحار و خودکشی روحی، نمی تواند تعبیر دیگری داشته باشد. وضعی که اکثریت نخبگان جهان اسلام و جهان سوم را تحت حاکمیت خود گرفته است."[1]

اما جهانی شدن به حیث یک شعار که از رسانه ها اعلان گردیده و کوشش های فراوان در راستای تحکیم آن به راه انداخته می شود، همانطور که گفتیم، شعاری است که بعد از جنگ جهانی اول، فراخوانی را به خاطر پایه گذاری یک نظام جهانی که در آن، ملت ها به هم نزدیک شده و داد خواهی خویش را به نظام های عمومی برند که مورد اتفاق همه ملت ها قرار گیرد. بلی! بر بنیاد چنین مفکوره ای بود که جامعه ملل به میان آمد.

بعد از جنگ جهانی دوم این دعوت و فراخوان بیشتر بالا گرفته و گسترش یافت و کتاب هایی به نام "نظام بین المللی جدید" به نشر رسید.

در همین وقت بودکه ماک لوهان (١٩۴٧) طرح خویش از دهکده جهانی را در انداخت و جهانی شدن و کارائی آن را در تحول مردم به امیزش میان هم پیش بینی کرد و گفت: "هیچ یک از این جنگ ها، پیروزی ها، شکست ها، و کشمکش ها نمی توانند دگرگونی و تغییری را در سرشت و طبعیت جامعه انسانی، ایجاد کنند، یگانه چیزی که نقش فعالی را در روند این دگرگونی و تغییر می تواند، بازی نماید. همانا تکنولوژی ارتباط است، همین تکنولوژی ارتباط است که پیوند بر قرار کرده و سلوک های بشری را توحید می بخشد."[2]

در آغاز دهه نود هنگام دومین جنگ خلیج و فروپاشی اتحاد شوروی، جورج بوش پایه گذاری "نظم نوین جهانی" را اعلان کرد که از صلح پاسداری نموده و عدالت را تأمین نماید و در چوکات مشروعیت بین المللی زیر چتر دموکراسی به کار خود آغاز نماید.

سالی چند بعد از این اعلان بوش، اصطلاح نوی عرض وجود کرد نسبت به نظم نوین جهانی از محتوا و دور نمایه گسترده تری برخوردار بوده ولو که آن نظام با دولت اعلان شده آن تمثیل کننده چوکات سیاسی این "جهانی شدن" است که در درجهء نخست به پهلوی اقتصادی آن مربوط می شود، حتی برخی ها به این باورند که این اصطلاح از سازمان تجارت جهانی برخاسته و یا به صورت خیلی گسترده، از بانک جهانی بعد از تأسیس آن، در سال ١٩٩٥اثر پذیر است.[3]

از جانب دیگر این جهانی شدن در سطح مردمی، به شبکه ارتباطی انترنیت و کانال فضایی مربوط گردیده، نویسندگان زیادی را بر آن داشته است که اکنون در نتیجه این تحول ارتباطی، جهان را به دهکده کوچکی تشبیه نمایند که نزد همه آشکار و نمایان است.

بازتاب نوشته های که پیرامون "جهانی شدن" به عمل آمده، در دو ناحیه و به صورت مشخص در بخش فرهنگی ملموس است.

مشخصه عمومی جهانی شدن:

عبدالوهاب مسیری به این باور است که: "جهانی شدن در زهدان ساختار تمدنی و سیاسی یی غربی زاده شده و همه نشانه های آن ساختار را با خود دارد، این ساختار نظامی است که بر محور سکولریزم فراگیر چرخ می زند"[4]

ونیز از آنجا که تمدن غربی تمدنی است مادی، بناً جهانی شدن رنگ مادیگری را بخود گرفته است و هیچ تعجبی نیست- همانطوری که گذشت – پهلوی اقتصادی بارز ترین عنصر در پروسه جهانی شدن تشکیل دهد.

و نیز جای تعجب نخواهد بود که جهانی شدن راهی باشد برای غرب در راستای ترویج ارزش های آن با بعد مادی اش در قضایای مربوط به زن، خانواده و امور اجتماعی و چیز های دیگری که غربی ها خود می دانند که آن ها نسبت به همه ملت های ساکن این ستاره خاکی، از فروپاشی و انحطاط بیشتر در بخش های معنوی زندگی برخوردارند، حقیقتی که در کنفرانس های منعقده پیرامون ساکنان زمین وزن که در گوشه های مختلف جهان با حضور بزرگ جهانی دایر گردید، تجلی برازنده داشت.

اما این پشتیبانی غرب از دعوت نصرانیت که به قوت انجام می پذیرد، درحقیقت بهره کشی است از دین در عرصه ژرفا بخشیدن به ریشه های حرکت جهانی شدن از طریق در هم کوبی مبادی عقیدتی و ارزش های پیروان ادیان به خصوص مسلمانان، تازمینه آن فراهم گردد که مسلمانان، آنچه را که نزد غرب است، پذیرا گردند.

از همین جهت است که ما عدم اهتمام دولت های اروپائی و امریکا نسبت به دین را، در برابر این دعوت مجدانه نصرانی سازی در افریقا و آسیا – علی رغم ظهور آن در زندگی غربیان – لمس می کنیم.

١-العولمته والکونیه نوشتهء ابویعرب مزروقی منتشرهء مجله تجدید ماه اگست ١٩٩٨.
٢-موقعنا فی الکونیه الاعلامیه نوشتهء فهد الحائری ص۴.
٣-العولمته،الشرق الاوسط ص٢٦ چاپ ١٩٩٩.
۴-عولمه الالتفاف بدل المواجهه نوشته عبدالوهاب مسیری در مجله المعروفه.

ادامه دارد

از رشوت افغانی تا یغمای . . .

در فقر و عده یی را در غنا نگهدارند.

در زمان داوود خان ار چند کوششی برای عمران و آبادی وجودداشت، ولی در پنج سال محدود نتوانست دولت او قوام یابد و گذشته از آن نیروهای چپ و به ویژه پرچمی ها که در آن نفوذ کامل داشتند، دستور یافتند تا با استفاده از فرصت و به نام تقویهء بنیهء مادی حزب، تا آنجا که می توانند از مردم بهره کشند و با اخذ رشوت و اختلاس، خود را به غنا رسانند. حدود دو صد ولسوال و علاقه دار که اکثراً از معلمی به آن عرصه رفته بودند، مصروف تاراج مردم در سراسر کشور و ولسوالی ها بودند.

زمان کمونیست ها، ار چند برای مدتی رشوت نابود شد، ولی دیری نگذشت که همه به آینده باور خود را از دست دادند و به فکر ساختن آیندهء ویژه برای خود شدند. نه تنها رشوت همگانی شد، که اختلاس و دزدی اموال دولتی و قتل و نابودی ثروتمندان به خاطر کسب ثروت آنها به عمل همیشگی تبدیل شد، و بدین گونه فقر ملت سیر سعودی خود را ادامه داد.

در زمان پیروزی مجاهدین و حکومت اسلامی، با آن که عده یی از رهبران و مجاهدان و به ویژه رزمندگان سنگرها که در راه آرمان وعقیدهء خویش، جان بازی ها کرده و صدها یار عزیز خود را شهید داده بودند، صمیمانه تلاش داشتند، تا نظم و نظامی ایجاد گردد، ولی چند اصلی وجود داشت که همه را بر هم زد:

نخست این که دشمن بیرونی اجازه نداد تا آرامشی برای ملت، آورده شود، از اینرو گماشته های خویش را وظیفه داد، و شد آنچه دیدید که ملت بیچاره تباه وبرباد گردید.

دیگر این که تعدادی از افراد دردوران طولانی مهاجرت، با اخذ کمک ها از منابع مختلف، به گونهء عادت گرفته بودند، که باید هر روز عایدی به جیب شان سرازیر گردد این افراد نیز به اختلاس منابع دولتی و رشوت های مختلف ادامه دادند.

دیگر این که تعدادی از احزاب جهادی خود را در قدرت کاملاً سهیم نمی دانستند و از آنرو آنچه می توانستند در جهت ویرانی انجام می دادند.

این عوامل با ادامهء جنگ ها که بار همه را ملت به دوش کشید، مردم این سرزمین را به فقر کامل رساند.

وقتی طالب ها آمدند، روی جهالت، عناد ویا تحریک اغیار به جان اقوام افتادند. دارایی مردم را بنام شریعت وبیت المال تصاحب کردند. مالیهء بیست سال قبل را دوباره حواله و اخذ کردند. مردم را بی مورد زندانی و لت و کوب کردند و با اخذ رشوه های کلان، رها کردند. جایی که مردم پول نداشت به جریمه های جنسی و مواشی دست یازیدند. این روش کار را به جایی رساند، که مردم در خط زیر فقر در حالت رقتباری قرار گرفتند، تا آن جا که همه باور مند شدیم که بالاتر و بدتر از این وضعیتی نمی تواند وجود داشته باشد وبالای ملتی نمی آید.

بالاخره گردونهء طالب در هم شکست، رادیو ها و نشریه های جهان شب و روز زمزمه کردند، ثروت دنیا عقب دروازه های افغانستان قرار گرفته است، ای مجاهدان دیگر خودسری نکنید، قدرت را بگذارید به دیگران، تا این پول به افغانستان داخل شود و افغانستان در چند ماه گلستان گردد.

آنقدر این موضوع بزرگ شد و آنقدر تکرار گردید که مجاهدان ناگزیر شدند از همه امتیازات خود بگذرند، و آن همه ایثار و مظلومیت و تنهایی ها و باشلاق شیاد به جرم آزادی خواهی زجر کشیدن و شهادت ها را فراموش کنند، تا مبادا متهم شوند که این ها مانع رسیدن ثروت به افغانستان شدند، این ها نگذاشتند، دنیا افغانستان را آباد کند.

به هر حال نظام دلخواه و مورد قبول جهان با وعده های زیاد در کشور ایجاد شد، وکمک های چندین میلیارد دالری مشخص گردید، همه واقعی، نه خیالی. گویا دیگر ایام یأس و نامرادی ها پایان یافته است. آیا راستی چنین است؟

بلی، جز این چیزی دیگری بوده نمی تواند. ملتی که زیر خط فقر و در حال احتضار قرار دارد، چه چیزی برای چاپیدن دارد، جز این که کمک شود؟ می گویند، قمار بازی در شهر کندز که قمار را باخته بود، به این فکر افتاد تا چند افغانی دستکی برای داو بعدی به دست آورد. از هرکس قرض خواست، برایش ندادند، متوجه شد که مرد بینوا و علیلی به گدایی مشغول است. روز جمعه بود، نزد او رفت و گفت: پدر از ای کارها ماست ما و تومایه نمی گیره، بیا که یک کار دیگر بکنیم.

دست پیر مرد را گرفت. در دهن دروازه مسجد جامع شهر به روی زمین خواباند قدیفهء خود را بالای او انداخت، و بعد خود شروع نمود به فریاد زدن و گفتن این جملات:

برادرها! ای یک برادر مسلمان و مسافر ما از ولایت بادغیس است. از غریبی و مریضی در حالت مرگ است. داکتر ها جواب داده، مه از روی ثواب و از پول خودم کوشش می کنم او ره به شهر و فامیلش برسانم. شاید که جور شود. خواستم شما هم در این ثواب شریک شوید. هرکس هرچه داره خدا وهس، کمک کنین.

عصر همان روز قمار باز مذکور در یکی از کافی های شهر قصه می کرد. از پولی به دست آمده ٢٥ افغانی به آن گدا دادم، و ٢۴٠٠ افغانی را خودم گرفتم. از این که حرام بود، داو نگرفتم و همه را باختم.

سرنوشت مردم مظلوم ما هم به آن گدا و قمار باز همسان شده است. عدهء آمده اند و این بار نعش در حال احتضار این کشور را به جهان نشان می دهند، و هرچه به دست می آید برای خود می گیرند.

در حقیقت این بار چاپیدن ثروت دنیا، بنام مردم افغانستان است، نه این که به افغانستان بخواهند کمک شود.

کمک ها باید از طریق انجوها مصرف شود. به خاطری که دولت ما دزد است و خیانت می کند. اهانتی بالا ازین کجاست؟

انجوها کی ها هستند؟ اگر نه همه، اکثریت این ها تعداد افرادی اند، جرار، شرار و کلاهبردار که در محیط خود کار نیافته و به دزدی جهانی آغازیده اند، و سروسری هم با آن سازمان های زیر زمینی بر قرار نموده اند، که می تواند مدرک دیگری هم باشد. انجو های داخلی نیز جز ثروت اندوزی شخصی هدفی ندارند.

به هر حال ما به ماهیت ایشان کار نداریم از ینگی زمین آمده اند، از ما برتر ها اند، خوش آمدند. اما این موسسات با دولت ها کار نمی کنند. چرا؟

به خاطری که دولت هرچه باشد، یک سازمان و نهاد است، حساب و کتاب دارد، محاسبه دارد، می شود مورد پرسش قرار گیرد و بناً دانسته می شود که چقدر سرمایه گذاری شد و چه کاری صورت گرفت. از این رو افراد وانجو های شخصی مناسب است که سروکار بایک نفر است. اولاً با او پیمان در عدم صداقت می بندند. به خاطر اعطای پروژه مبلغی اخذ می گردد، رشوت های دیگر اخذ می شود، پروژه به دلخواه تهیه می گردد.

خلاصه از صدهزار دالر مصرف یک پروژه بعد از مصارف خانه، موتر، شراب، کباب، خوشباشی، رشوت انجو خارجی وخیانت، دزدی، دروغ وچشم به خاک زدن انجو داخلی ٣٥٠٠ دالر این ملت مصرف می گردد. این است سرنوشت ١٣٠٠ میلیون دالری که تا هنوز پرداخته شده است. با این مبلغ می شد، راستی افغانستان را آباد کرد. آقا اگر می خواهی به افغانستان خدمت کنی من ماهانه با ٣٠ دالر زندگی می کنم تو باسه هزار دالر زندگی کن نه باسی و یا سه صدهزار .

راستی دیگر زمان رشوه پایان یافته است. چه ضرور است که چند افغانی رشوت گرفته شود، وقتی می شود، میلیون ها دالر را تاراج نمود. جهان پیشرفته و عصر تکنالوجی و ماهواره، باید چپاول تکنالوجیک و ماهوارهء داشته باشد. ما به این پیشرفت وصفت آفرین می گوییم و انتظار می نشینیم تا برنامهء دفن ما، چه مقدار عاید برای دوستداران انسانیت خواهد آورد.

همه خواهران وبرادران ما در ساختن افغانستان واحد . . .

که در دوران طالبان بود به عنوان نشانه یی از تروریسم معرفی کردن کاری خردمندانه نیست. باردیگر اجازه ندهیم مردم افغانستان واسلام که دشمنان تروریزم هستند به تروریست بودن متهم شوند. در دوران مبارزه با اتحاد شوروی یک حادثه تروریستی از سوی مجاهدین علیه اتحاد شوروی صورت نگرفت، بعد از آن باز در پیشاپیش مبارزه با تروریزم کی قرار کرفت؟ با زهم جبهه جهاد و مقاومت و مردم افغانستان بودند که در بد ترین شرایط از مبارزه بر ضد تروریزم و طالبان دست نکشیدندحتی تا کوه های پامیر هم ما را تعقیب کردند وما دست از مبارزه بر نداشتیم. لهذا این موضوع را باید بدانیم ود نیا هم می داند که دحشت افگن و تروریزم با دین هیچ ارتباطی ندارد بلکه تروریزم و دحشت افگنی با اسلام ضد ان لایجتمعان هستند دو نقیضی هستند که هیچ وقت باهم جمع نمی شوند.

باید بفهمیم که دین گهواره تمدن است . بزرگترین شهکار ها در تاریخ تمدن جهانی در حوزه های تدین سراغ می شود، کسانی که به نام دین با تمدن مخالفت می کنند آنها اصلاً یا جاهل هستند و یا عناصر منحرف همه ادیان به ویژه اسلام در اساس دین صلح و دین عدالت و دین مبارزه برضد جهل و دحشت افگنی وبی منطقی است. بزرگترین پیام دین پیام علم و پیام تعقل و پیام تمدن و پیام یک زندگی انسانی واحترام به کرامت و ارزش های انسانی است. من در این جا از تمام کشور هایی که فرزندان جوان خودرا در برنامهٔ نیروهای حافظ صلح بین المللی ایساف به کشورما فرستادنده اند وآنان در تأمین امنیت شهر کابل و جا های دیگری مشغول هستند به نکویی وقدردانی یادمیکنیم. ازهمه آنها ما باید به قدر دانی یاد بکنم نه این که علیه آنان سلاح برداشته شود وحیات شان مورد تهدید قرار گیرد. من یقین دارم که نیروهای ایساف در تأمین امنیت نقش مؤثری داشتند و اگر آنان نمی بودند شما می دیدید که چه محشری بر پا می شد. به این اساس من یقین دارم که وجود آنها در امنیت و ثبات تأثیر بسیار عمده یی داشته است.

گرچه دوستان افغانستان این مسوولیت را به دوش گرفتند اما من به این عقیده هستم که فرد فرد افغانستان همه ما متوجه باشیم ودر استحکام امنیت به عنوان یک مسوولیت بس مقدس بکوشیم تادیگر هیچ بدامنی در کشور بروز نکند. من هم اواز خود را با پیام برادر مارشال فهیم ضم می کنم و از همه کسانی که امروز در جبهه مخالف دولت انتقالی اسلامی هستند و از همه آنانی که معتقد به دین خود هستند و احساس مسوولیت انسانی وملی و تاریخی می کنند می خواهیم به جای جنگ دست دوستی و دست برادری را دراز نمایند. بیایید در جهت ساختن افغانستان سر بلند و قدرتمند و آزاد ومستقل دست به دست همدیگر بدهیم و بعد از این اجازه ندهیم خانواده های مظلوم مان در سوگ فرزندان و احباب و اقارب شان در پهلوی رنجهای دیگر شان در رنج وعذاب به سر برند.

روز یکشنبه کنفرانسی در شهر کابل به اشترک کشور های همسایه دایر شد و قرار داد حسن همجواری به امضا رسید که به نام اعلامیه کابل مسمی گردید. این یک گام مثبتی بود. همکاریهای متقابل کشورها نه تنها به نفع مردم افغانستان است بلکه به نفع همه کشور های منطقه است. به این ارتباط چند مطلب را می خواهم بازگوبکنم:

همه کشورهای دور و نزدیکی که بفکر تأمین منافع خود در افغانستان هستند منافع ملی مارا نباید فراموش بکنند، یعنی منافع خودرا در از بین بردن منافع ملت افغانستان جستجو نکنند. همه کشور ها به آزادی و استقلال و حاکمیت ملی و فرهنگ و تاریخ وارزش های دینی ملت ما احترام بگذارند و بهترین وسیله وبهترین راه برای استحکام منافع آنان در افغانستان احترام به منافع افغانستان و به ارزش های افغانستان است.

> **برخی عناصر که اصلاً نه اسلام را می فهمند ونه به دانش علاقه یی دارند جنگ میان فرهنگ ها وجنگ میان شرق وغرب را به عنوان اساس فرهنگ زندگی خود می دانند که این بینش به نفع هیچ کس نیست**

هیچ کشوری در افغانستان به فکر سرمایه گذاری های فردی یا به اصطلاح سرباز گیری واجیر سازی نشود؛ زیرا افغان ها دوست خوب و اما مزدور بدند. ما وشما در دوران سی سال و بیش ازآن داستان مزدور گیری ها را شاهد بودیم. کشور هایی که مزدور گرفتندچه کاری کردند؟ یک بار دیگر از تمام کشور های دوست چه دور و چه نزدیک عمیقاً تقاضا می کنیم که دست دوستی به ملت افغانستان دراز نمایند زیرا مردم افغانستان هیچ وقت پاس دوستی را فراموش نمی کنند و در بد ترین شرایط از دوستان شان نمی گذرند بعد از جنگ دوم جهانی پیش آمد مردم افغانستان در برابر آلمانهایی که در این جا بودند بیانگر این حقیقت است. مرد م افغانستان همه مشکلات را قبول کردند، آلمان ها یی که به عنوان دوست در این جا بودند با سخت ترین فشار حاضرنشدند در مورد حیات و زندگی آنها معامله یی را انجام بدهند. لهذا امید وارم هستم تمام کشور ها از این به بعد با افغانستان به عنوان یک کشور آزاد و مستقل و مسلمان دست دوستی بدهند که می خواهیم دوست باشیم ، همکار باشیم و برای صلح و ثبات بین المللی و منطقه همه با هم همکاری بکنیم. امیدوار هستیم اجلاس کابل یک گامی در این جهت باشد وچنین نشست های پر ثمری را بیشتر شاهد باشیم .

یک مطلب دیگر را گر چه قبلاً هم به آن اشاره کردم باز تکرار می‌کنیم چرا در مطبوعات بین المللی وقتی حرف از تروریزم زده می شود برخی ها می خواهند خواسته یا ناخواسته آن را به اسلام پیوند بدهند. من چند مطلب را برایتان می گویم: شما کسانی را که به نام رهبران القاعده مشهور هستند آنان را بشناسید نه فارغ التحصیل ازهر هستند و نه قم و نجف و نه از دیوبند. اسامه یک مهندس است و معاون او دکتر ایمن زواهری یک طبیب است. کسانی که حادثه اسف ناک نیویارک را مرتکب شدند هیچ کدام شان در هیچ دانشگاه و مدرسه اسلامی محصل نبودند و قسمی که در مطبوعات منتشر شده بود طوری انگلیسی حرف می زدند که گویا از نژاد انگلو ساکسن بوده باشند. آنان در مراکز تحصیلی و آموزشی غرب آموزش دیده بودند، لذا تروریزم منابع ومنشاهایی دیگر دارد. تروریستان به عرب های مسلمان ارتباطی ندارند. متأسفانه ملت مسلمان عرب ومسلمانان را در مجموع تروریست قلم داد می کنند، ملت عرب چه مسلمان وچه مسیحی و به هردینی که هستند از تروریزم بیزار هستند.

یک مطلب دیگر را می خواهم بگویم آن این که ازچندی شاهد یک سلسله حوادث هستیم که به آن اصطلاح جنگ پکول و نکتایی را به کار می برند. در میان دوستانی که از خارج آمدند و برادران مجاهدشان که در داخل بودند بگومگو هایی بسیار در جریان است سعدی چه حرف شایسته یی می گوید: جنگ ختن و ختای همه از بین رفت و آنها با هم کشمکش خود را فیصله کردند اما کشمکش عمرو وزید (ضرب زیدٌ عمراً) هنوز هم ادامه دارد. همه کشمکش ها حل می شود اما کشمکش دریشی پوش افغانی با پکول پوش افغانی تازه آغاز شده است. من از همه برادران چه برادران مجاهد ما هستند و چه دوستانی که به پشتیبانی مجاهدین در کشور های مختلف بودند و تازه به کشور آمده اند تقاضا دارم که بیایند بعد از این روی هیچ سلیقه هیچ جنگ و کشمکش را آغاز نکنند نه به نام مجاهد و غیر مجاهد و نه به نام شمال و جنوب و نه به نام گروه های مدرن و غیر مدرن. چه بسا آنهایی که با لباس های عتیقه فکر بلند دارند و چه شیک پوشانی که فکر کهنه دارند.

من به این عقیده هستم که از این به بعد به تمام کشمکش ها خاتمه بدهیم، برادر وار دست به دست همدیگر بدهیم در جهت وحدت ملی با هم یکجا کار بکنیم. تمام احزاب سیاسی و شمال و جنوب افغانستان همه باید دست به دست همدیگر بدهیم و کشور خود را بسازیم.

یک مطلب دیگر را هم قابل اشاره می دانم و آن این که برخی از برادران مجاهد مان وقتی دیدند تغییراتی با آمدن تعدادی از دوستان بیرونی مان به میان آمده است به خاطری که نظر آنها را جلب نمایند دفعتاً با بسیار افراطی گری مشغول فیشن شدند و شروع کردند برضد پکول و ریش.

باید بدانیم عظمت تمدن غرب در نوع لباس نیست.

عظمت تمدن غرب در سالن های آرایش نی بلکه در لابراتوارها و در شخصیتهای فکری و علمی و طرفداری از آزادی و حق و عدالت و دموکراسی واقعی و در توسعه اقتصادی و ملی بوده است. تمدن غرب را نباید در جوان شان ژیگلو و هیرونی جستجو کرد.

عظمت تمدن غرب از لابراتوارها، از دانشمندان بزرگ واز سیاست مداران بسیار واقع بین و از نظام هایی که واقعاً در تأمین حق عدالت و آزادی می کوشند ناشی شده است. عظمت تمدن غرب از این جا ناشی می شود که رئیس جمهور با یک فرد عادی در برابر قانون مساوی است. ما و شما مشاهده می کنیم که جزئی ترین اشتباهی که از آقای نکسن سرزد فورا برایش اخطار داده شد که از ریاست جمهوری استعفا کند. ما زمانی که از دیگران تقلید می کنیم باید از کارهای خوبشان تقلید کنیم، اما متأسفانه برخی عناصر که اصلاً نه اسلام را می فهمند و نه به دانش علاقه یی دارند جنگ میان فرهنگ ها و جنگ میان شرق و غرب را به عنوان اساس فرهنگ زندگی خود می دانند که این بینش به نفع هیچ کس نیست.

خداوند (ج) در کشور عزیز مان صلح و امنیت را مستقر بسازد و برای همه ما توفیق عنایت بفرماید تا همه با هم برادر وار در ساختن افغانستان واحد، افغانستان قدرتمند، افغانستان با صلح و امنیت، همه خواهران ما، همه برادران ما دست به دست همدیگر بدهند

اقول قول هذا واستغفرالله لی ولکم ولسایر المسلمین .

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

هیواد پلورونکي زموږ دخلکو . . .

جوړښت سره بدلیږي ، موږ هم د ډیموکراسي غوښتونکي یو خو د خپلي ټولني د ملي اعتقادي ګټو په نظر کې نیولو سره .

مونږ اوس له سترو چلینجونو سره مخامخ یو ، زمونږ وړه اشتباه او لږ غفلت زمونږ هیواد ، فرهنګ او تاریخ تریوښتني لاندي راوستلي شي. که په هوښیاري او پوره بصیرت پرمخ ولاړ شو نو انشاء الله بري به زمونږ په برخه وي.

په نړي کې هر قوم او ملت ځانګړي ځانګړتیاوي لري چي دهمدغو ځانګړتیاوو او ارزښتنو په لاسه ورکولو سره نور ژوندي نه شي پاتي کیدلای.

محترم استاد زیاته کړه چي زما غوښتنه دملي اردو دجوړولو له چارواکو اود ایساف دقوتو نو له مسوولینو څخه داده چي دهیواد هغه ځوانان چي دجهاد او آزادي په مبارزه کې یي لاسونه او پښي له لاسه ورکړي او دعمر زیاته برخه یي په دي لاره کې مصرف کړي نه بنایي چي له پامه وغورځول شي او هغوي دجدي پاملرني وړدي.

ورونو تاسو نه یوازي د خپلواکي د کتلو په خاطر ، بلکه د انسانیت ، علم او فرهنګ په خاطر جهاد کړی، نن چي ستاسو ملك د جوړیدو په درشل کې دي داټول ستاسو د جهاد له برکته دي ، که تاسو جهاد نه واي کړي نن به په نړي کې وضعه بدله نه وای.

تاسو دمظلومو انسانانو د حقوقو د کتلو او دخیر ښیګڼي په خاطر جهاد کړی ستاسو مقابل لوري د شیطاني قوتونو جنګیالي وو. په اسلام کې جنګ هدف نه ده ، جنګ او جهاد وسیله ده د سولي د ټینګښت په خاطر تر څو انساني ژوند او انساني ټولنه رامینځ ته شي .

نن سبا د ځینو خلکو له خوا د ټوپك سالار او جګړه مار نوم د ځینو خاصو اهدافو په خاطر استعمالیږي. ځیني خلك غواړي په دغه توګه زموږ په ویاړلي جهادي تاریخ او د جهاد په مقدس هویت تور ولګوي ، دا هغه خلك دي چي په جهاد کې یي ونډه نه ده اخیستی هو! جګړه مار او ټوپك سالاران هغه کسان دي چي د مجاهدینو پر خلاف جنګیدلي دي دا باید روښانه شي چي جګړه مار څوك دي، مجاهدین باید په زغرده ددغي خبري سپیناوي وکړي چي د جګړه مار مفهوم څه د ، څکه د هیواد دشرف او آزادي د لیاري مجاهدینو ته جګړه مار یا ټوپك سالار ویل له انصاف او ایمانداري نه لیري خبره ده .

که څه هم د مجاهدینو په لیکو کې ځیني ددښمن ګوډاګیان او مفسد عناصر موجود وو ، خو د هغوي حساب د مجاهدینو له حسابه بیل دي ، دا ښه خبره نه ده چي د څو تنو مفسدینو په خاطر د هیواد ننګیالیو غازیانو باندي د ټوپك سالار او جګړه مار تور ولګول شي.

ځیني خلك یوازي دځانګړو کالیو په اغستلو ځان ته تکنو کرات وایی ، حال دا چي نه کوم علمي تخصص لري او نه پوهه ، خو خبره داده چي له بهر نه راغلي دي. بلې خواته هغه متخصصین او پوهان چي دننه په ملك کې پاتي شوي وو اویا مخصوص کالي یي نه وي اغوستي هغوي تکنو کرات کیدای نشي ، چي داکار په ټولنه کې ډیره بده اغیزه لري، حتي هغه کسان چي طالبانو ته یي کار کاوه او ځینو به یي په هماغه وخت کې هم د میني ژوب په اغستلو سره د زنده باد طالب چغي وهلي خو اوس تکنو کراتان دي. او پروني خبري او دطالبانو د له ایزو وژنو فساداوتحجرسره غبرګون یي هیر کړي دي

که څه هم زما توصیه تاسو ته داده چي د مجاهدینو په حیث ټول مخلوق د لوي خداي اهل وګڼي تر څو د همکاري او اخوت فضا رامنځ ته شي او زموږ ګران هیواد دیوسر لوړي او پیاوړي ملك په توګه په نړی کې سر اوچت کړي .

موږ دلاس وهني او مرستي ترمنځ توپیر کولاي شو هغه خلك چي زموږ سره دامنیت په راوستلو او د هیواد په بیارغاونه او زموږ د خپلواکي د ټینګښت په لاره کې مرسته کوي هر څوك چي وي له هغو سره د دوستي لاس ورکوو.

ورونو! ستاسو مسوولیتونه سرته رسیدلي نه دي، لکه څنګه چي پرون مو د جهاد په سنګرونو کې سربښندني کړیدي، نن د سولې او بیارغاونې په لاره کې تاسې ټول چې د جهاد د قبیلې غړي یاست په پوره اخلاص ونډه واخلی او په خپل جهاد او جهادي کارنامو ویاړ وکړي.

والسلام

وآنان که در راه ما با جان ومال جهاد کردند محققاً آنان رابه راه خویش هدایت می کنیم و همیشه خدا یار نیکو کاران است.
قرآن کریم

مجاهد

ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان

● مجاهد می تواند مطالب را ویرایش کند.
● مطالب آمده مسترد نمی گردد.
● آرا واندیشه های مقالات غیر از سرمقاله لزوماً مبین آرا ومواضع جمعیت نیست.

شعار ما

رضای خداوند(ج) هدف ما
حضرت محمد(ص) رهبر ما
قرآن قانون ما
جهاد راه ما
شهادت در راه خدا از عالی ترین آرزوهای ماست

دور ششم سال اول شماره نهم دوشنبه ١٦ جدی ١٣٨١ - ٥ ذوالقعده الحرام ١٤٢٣ - 2003 January 6

دایران چاه بهار دنیمروز له زرنج او دفراه له دلارام سره نښلیږي

دایــران د تلویــزیون دپـرون ماښـام دخبر لـه مخـي دافغانسـتان داسـلامي انتقالـي دولـت دتجـارت وزیـر ښاغلي کاظمي دایران او هند لـه همسـیالو وزیرانو سره پـه تهـران کـې غونـډه لـر لـه او دهغـي ترانزیتـي لاري دجوړیدو پـه بـاب یـي خبري وکړي، چـي د ایران دچاه بهـار بـندر دنـیمروز لـه زرنـج او دفـراه لـه دلارام سـره نښلوي.

ایـران ژمـنه کـړي چـي لـه افغانـي مـالونو څخـه بـه پـه سـلوکي یـوازي لـس ګمرکـي ټکـس اخلـي، چـي پـه دي توګـه دالاره لـه تجارتـي پلـوه افغانسـتان تـه ګټـوره تماميږي.

بلخـوا "عیسـي محمـد عصـمت قـانع د امـریکا غـږ خـبریال دخوسـت دتجـارانو پـه حوالـه وایـي چـي ښاغلـي کـرزي حکـم کـړي چـي خوسـت دي دپاکسـتان د "کـرك" او "بـنو" لـه لاري دپاکسـتان لـه عمومـي لـوي لاري سره وصـل شـي او دپاکسـتان تریولـي میرانشـاه پـوري دسـړك جوړولـو لګښـت دخوسـت تجـارانو پـرغاړه اخسـتي، دا لاره دکراچـي دبـندر پـه پرتلـه ٧٠٠ کیلومـتره او دسـپین بولدك پـه پرتله ۴۲۵ کیلومتره نژدي ده."

دمجـاهد خـبریال زیـاتوي چـي دافغانسـتان رسـمي مقاماتو ددي سړك دجوړیدو په باب څه نه دي ویلي.

کـه چـیري لاري جـوړي شـي او دهـیواد والـو لـه پـاره دکاروبـار لاري چـاري برابـري شـي: نـو دا بـه ترډیـره حـده پوري دخلکو اقتصادي ستونزي اواري کړي.

یو امریکایي سرتیري ټپي شو

دبګـرام دهوایـي اډي پـه یـوي پوځـي اعلامـیه کـي راغلـي چـي یوامریکایـي سـرتیري چـي پـه کـندهار کـي پرسرلګیدلي و صحي حالت یي ډیر خراب دي.

پـه دغـي پوځـي اعلامـیه کـي دپیښـي او دسـرتیري دهویـت پـه بـاب چـي دکـندهار پـه هوایـي ډګـر کـي لګیدلـي تفصیلي معلومات نه دي ورکړل شوي.

ټپـي سـرتیري لومـړي دبګـرام هوایـي ډګـر او بـیا دهغـه ځاي نه جرمني ته واستول شو.

ددي میاشـتي پـه سـرکي یـو دوه ویشـت کلـن امریکایـي سـرتیري دپاکسـتان سـرحد تـه نـږدي پـه عملـیاتو کـي وژل شـوي و او لـه دي سـره پـه افغانسـتان کـي دوژل شـوو امریکایي سرتیرو شمیر شپږویشتو تنوته ورسید.

سفارت عربستان سعودی در کابل:

دولت افغانستان با هیچ مؤسسه وشخصی به نام کشور سعودی بدون مدرکی رسمی نباید معامله کند

سـفارت کشـور عربسـتان سـعودی در کـابل از تمـام ارگانهـای دولـت انتقالـی اسـلامی افغانسـتان احـترامانه تقاضـا مـی نمـاید تابـا هـیچ مؤسسـه و یـا شخصـی کـه در بخـش کمـک رسانی و یـا بخـش هـای دگـر بـه نـام کشـور عربسـتان سـعودی فعالیت می نماید معامه نکند مگر کسانی که نزدشان اجازه فعالیت از سـفارت ویاسـندی باشـد کـه دلالـت بـه فعالیـت هـایش تحـت نظـر سـفارت ایـن کشـور در افغانستان کند.

سفارت کشور عربستان سعودی
در کابل

نصب فلم سیاه و فوتوی قوماندانان بر شیشه های موترها در جلال آباد ممنوع اعلام گردید

شـورای ولایـت ننگرهار نصـب عکـس قومـاندان هـای حـاکم و فلـم هـای تـاریک روی شیشـه هـای موتـرها را که یـک امـر معمولـی در اکـثر شـهرهای بـزرگ افغانسـتان اسـت، ممـنوع اعلام کرده است.

قومـاندان امنـیه شـهر جـلال آبـاد انگـیزه و دلیل اقـدام اخـیر را أمنیتـی وانمـود کـرده گفـت: بسـیاری از قاچاقـبران و تخریـب کـاران بـا چسـپانیدن فلـم سـیاه و عکـس قومانـدانـان بـه اعمـال نـاروا دسـت مـی زنـند جلوگـیری از قاچاق و تأمیـن امنیـت مطمیـن بـدون اقـدام اخیر مشکل و حتی نا ممکن بود.

ایـن کـار نـه تـنها در ننگرهار بلکـه در شـهرهای عمـده کشـوربه شـمول شـهر کـابل معمول مـی باشـد کـه در حـال حاضـر بـه حیـث یـک مشـکل عمـده در تأمیـن امنیـت مطمیـن و ثـبات کشور مطرح است.

جـنرال عبدالبصـیر سـالنگی قومـاندان عمومی امنیه ولایـت کـابل چندبار بـه صـراحت اظهـار نموده کـه موتـرهای بـدون نمبرپلیـت، دارای فلـم سـیاه و عکـس قومانـدانـان مرتکـب جـنایات و جـرایم در شهر کابل می شوند.

سـه مـاه قـبل در مـاه اکـتوبر سـال گذشـته در نتیجهٔ همیـن نصـب فلـم سـیاه و عکـس قوماندانـان در ولایـت کـنر چهـار تن از عابریـن و رهگـذران بـازار اسعد آبـاد بـه قـتل رسیدند کـه شـامل دکـانداران فقیر و غریـب کـاران مـنطقه بودند.

سـاکنان شـهر اسعد آباد از مقامـات ولایـت کـنر تقاضـا کـردند و احـتجاج نمودنـد تـا ایشـان را از شـر و مصـیبت شان نجـات دهـند. در ولایـت کـنر فعلاً نصـب کـردن فلـم سیاه و عکس قومانـدانـان ممـنوع است و ولایـت ننگرهار دومیـن ولایـت اسـت کـه در ایـن مورد اقدام عملی می نماید.

طالبان سلاح کیمیاوی ...

انـد سـلاح هـای کیمـیاوی به دسـت بـیاورند و افـزود: گلبدیـن حکمتیار و ملاعمر در ارزگان باهم ملاقات نموده و به تفاهم رسیده اند، به ضد نیروهای دشمن در محلات مختلف دست به حملات بزنند.

نـیروهای گلبدیـن حکمتـیار در مـناطق مشرقی و طالبان در مناطق جنوبـی دسـت به فعالیت وتحرک نظامی خواهند زد.

آقای روهی در مورد اسامه گفت: اسـامه بـن لادن زنده است، وی در حمـلات تـوره بـوره در ناحیه سینه زخـم برداشـته و در حـال حاضر در ناحیهٔ مـرزی پاکستان زند گی می کند.

روهـی مدعـی شـد:نـیرو هـای گلبدین حکمتیار در مسیر راه کابل- لوگـر ۵۰ تـن اسـیر از نظامـیان امریکایـی را دسـتگیر نمـوده انـد و طالـبان ۲۶ تن نظامیان امریکایی را در جـنگ شـاهی کوت اسیر گرفته اند.

روهـی در ادامه سخنانش گفت: طالـبان حدود ۵۰۰۰ افراد جنگی را به صورت متحرک بر ضد نیرو های خارجـی بـه فعالیت در آورده اند ودر صفوف آن ها هنوز هم جنگجویان عربـی وچیچینـی وازبیکـی وجـود دارند.

نوشـته بالای روزنامه دنیوزنشان مـی دهد که طالبان با آزادی کامل در پاکسـتان فعـال گردیده و جنگ روانی رابرضددولت کنونی افغانستان به راه اندخته اند.

از نامه های آمده

پذیرایی وبدرقه مهمانان در میدان هوایی کابل

... امـیدوارم ایـن نامـه را کـه بـا عجلـه مـی نویسم و برای تان مـی فرسـتم بـه نشـر بسـپارید تـا مسوولین امـور میدان هوایی ما متوجه کارشان باشند.

مـن و پسـرم فـرزاد بـا دردسـت داشـتن اسـناد لازم بـرای سفر بـه امـریکا، وارد ترمیـنال فـرود گـاه کابل گردیدیم، تا بعد از تلاشی و تفتیش پاسپورت مان به هواپیما سوار شویم.

امـا بـر خـلاف انـتظار، موظفیـن تلاشـی وگمـرک میدان ما را بـی انـدازه درد سـر دادنـد و بـه رنـج وغصـه فـراوان گرفـتار کـردند، مخصوصاً شخصـی بـه نـام عـارف و پسـر بچهٔ دستیار وی کوچکتریـن ادب واحترامـی و حتـی لحـاظ وطـنداری را هـم نسـبت بـه مـا رعایـت نکـردند و بـا لحـن عجیـب وغریبی مـارا مـورد اسـتنطاق قـرار دادنـد کـه چـرا بـه آمریکا می رویم. ناگفـته نمـاند کـه تـا رسـیدن بـه این محل هر کسی مجبور بود ۱۰ تا ۳۰ دلار به موظفین بپردازد و ما هم پرداختیم.

هـنگام تلاشـی از نـزد مـا حتـی دوکـیلو قـروت را نـیز بـه عـنوان مـواد ممـنوعه خواسـتند غصـب نمایـند و توتـه هـای سـنگی قیمتـی را کـه از بدخشـان بـه رسـم تحفـه برایمان داده بودند،مـی خواسـتند بگـیرند، الفـاظ درشـت ورکـیک وعصبانیت در هـنگام تلاشـی، عـادی تریـن چـیزی بودکـه توسـط آقـای عارف نصیب ما شد.

ایـن آقـا مـن و فـرزندم را چـنان بـا بـی رحمی و خشونت به تلاشـی گرفـت کـه حتـی بـرای مدتـی پسـرم بـا پـای برهـنه منتظر ماند تا کفش های اورا برایش بازپس بدهند.

سـر انجـام و قتـی بـه هـوا پـیما بـالا شـدیم، همه نسبت به ایـن بـر خـورد غـیر مسـوولانهٔ ایـن آقا برآشفته شده بودند واورا ملامت می کردند.

ایـن بـود گوشـه یـی از درد دل یـک هموطـن کـه عمـری پـس از زندگـی در ایـالات مـتحده امـریکا خواسـته بـود بـه وطـنش بـر گـردد کـه بـا غصـه و انـدوه وطـن خـودرا باردیگـر ترک گفت.

صدرالدین صابر
باشندهٔ ایالت کالیفورنیا

دکندهار زوړ ښار او دنارنج قصر دورانیدو تر ګواښ لاندي دي

دکـندهار دځیـنو مشـهورو خلکـو لـه خـوا چـي داوسـني حکومـت دچـارواکو ملاتـړ ورسـره دي ددي ښـار لرغونـي آثـار چـي دمعاصـر افغانسـتان ښکـاره نمونـي دي دورانـیدو ترسـخت ګـواښ لاندي راغلي دي.

رپـوټ وایـي: افغانـانو دنـارنج لـه قصـر څخـه خـپل ملـي حاکمـیت تـه پـه نړیوالـه سطحه تبارز ورکړ او پـه عملي توګـه یـي خـپل لرغونـي آزاد تاتوبـي پـه خـپل اصـلي نامـه افغانسـتان نړیوالـو ته اعلان کړ.

دنـارنج دقصـر دمشـرتابه سیاسـي او کلـتوري هلـي ځلـي او لاسـته راوړنـي دمعاصـر افغانسـتان دتـاریخ ځـانګړي بـاب دي؛ خـو اوس دغـه ځـاي پـه ظالمانـه او لـوړه کچـه دنړیدو پـه حـال کي دي.

دکـندهار دزاړه ښـار شـا اوخـوا تاریخـي دیـوال چـي لوړوالـي یـي تـر دیرشـو مـترو پـوري رسـیږي اوس پـه خراب حالت کي پروت دي.

دکـلا ډیـرلوړ بـرجونه دبلدوزرونـو پـه زورهوار شـوي دي، چـي دکلاسـره تړلـي تاریخـي خـندق یـي وربـاندي ډك کـړي. دا هغـه تاریخـي خـندق دي چـي دمعاصـر افغانسـتان دلومـړي ملـي حاکمیـت پـرمهال د زاړه ښـار او دنـارنج قصـر ددفـاع له پـاره دغلـیم دتـیري پـه وړانـدي کیـندل شـوي و. دکـندهار یـو بـا نفـوذه سـړي هغـه ځمکـه وال دي چـي دزاړه ښـار پـه ویجـاړو لوکـي لـوي لاس لـري او دخلکـو پـه قـول دکـندهار دچـارواکو نـږ دي خـپلوان دي او هغـه دزاړه ښـار یـوه بـرخه خـپل ملکیـت ګڼـي او دخپلـي مځکـي دپراختـیا پـه خاطریي نړوي.

دافغانسـتان ګـڼ شـمیر پوهـانو، لـرغون پوهـانو او لـیکوالانو پـه نړیوالـو مطـبوعاتو او یونسـکو بـاندي غـږ کړي چـي دکـندهار دزاړه ښـار پـه ساتنه کـي دي دخـپل زور او نفـوذ څخـه کـار واخلـي ځکـه چـي انتقالـي دولـت دتاریخـي ځـایونو پـه سـاتنه کـي پاتـي راغلئ دي.